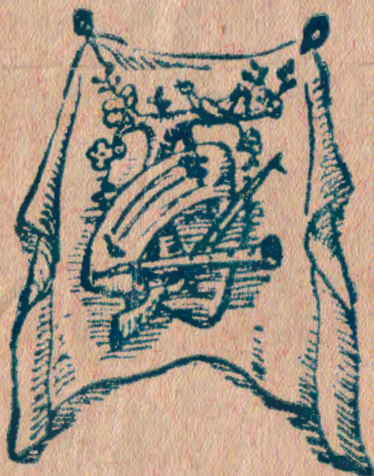
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
ΤΗΣ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Πρόλογος: Κ. ΒΑΡΝΑΛΗ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ. Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΘΗΝΑ 1946

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὰ τραγούδια τοῦ Ἀγώνα ἐνάντια στὸν ξένο καταχτητὴ καὶ στὸν ντόπιο συνεργάτη του ἀποτελοῦν ἕνα πολύτιμο ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ κεφάλαιο τοῦ λαοῦ μας καὶ γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ χαθοῦν. Ὅμως ὅσο νὰ γίνει μιὰ συστηματικὴ δουλειὰ γιὰ τὴ συγκέντρωση τοῦ ὑλικοῦ, ἐκδίδονται ἐδῶ ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ μαζεύτηκαν, ὅσα βρεθήκανε ν' ἀνταποκρίνονται ὁπωσδήποτε στὸ νόημα τῆς Τέχνης. Ὅλα ὅμως, καὶ τὰ πιὸ ἀδέξια καὶ τὰ πιὸ πεζολογικά, ἔχουν ἀναμφισβήτητη καὶ ἱστορικὴ καὶ ψυχογραφικὴ σημασία.

Σὲ πολλὰ σημεῖα τὰ τραγούδια αὐτὰ παρουσιάζουνε μεγάλη ὁμοιότητα μὲ τὰ κλέφτικα καὶ κυρίως ὅσα τὰ ἔφκιασε ὁ ἴδιος ὁ λαὸς στὸν τύπο τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ (ὅπως κι' ὁ ἀγώνας τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης τοῦ 41—44 παρουσιάζει σὲ πολλὰ ἐπίσης σημεῖα ἀναλογία μὲ τὸν ἀγῶνα τοῦ Εἰκοσιένα). Αὐτὸ δείχνει πόσο πλατειὰν ἀντήχηση εἶχε στὴν καρδιὰ καὶ στὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ μας ὁ τελευταῖος ἀπελευθερωτικὸς ἀγώνας του καὶ πόσο ὁ ἴδιος τὸν ἐχτίμησε καὶ τὸν βοήθησε. Ἔτσι καμιὰ συκοφαντία ἀπὸ μέρος τῆς Ἀντίδρασης δὲ μπορεῖ νὰ γελάσει τὸ λαὸ γιὰ τὴ σημασία τοῦ ἀγῶνα του.

Τὸ μῖσος ἐνάντια στὸν ξένο τύραννο (εἴτε Τοῦρκος λέγεται εἴτε Γερμανός, Ἰταλὸς καὶ Βούλγαρος) κ' ἐνάντια στὸν ντόπιο συνεργάτη του (εἴτε φεουδαρχικὸς κοτζάμπασης λέγεται εἴτε ἀστὸς μεγαλοκαρχαρίας) εἶναι κοινὸ καὶ στὰ κλέφτικα τραγούδια καὶ στὰ τραγούδια τῆς Ἀντίστασης. Ὅμοια εἶναι κοινὴ ἡ ἀγάπη τῆς λευτεριᾶς καὶ τῆς πατρίδας καθὼς καὶ τὸ πνέμα τῆς θυσίας τοῦ ἀτόμου γιὰ τὸ καλὸ τοῦ συνόλου.

Ὅμως τὰ τραγούδια τῆς Ἀντίστασης ἔχουνε καὶ μερικὰ καινούργια στοιχεῖα, ποὺ ἡ ἱστροικὴ ἐξέλιξη καὶ ἡ κοινωνικὴ διαφοροποίηση τὰ ἔφερε σὰν καινούργιες κινητήριες δυνάμεις ἐνάντια στὴν Ἀντίδραση. Εἶναι ὁ ξεκάθαρος καὶ συνειδητὸς σκοπὸς ὄχι μονάχα γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀπελευθέρωση, παρὰ καὶ γιὰ τὴν κοινωνική.

Μέσα στὰ τραγούδια τοῦτα ὁρίζεται κατηγορηματικὰ ὁ δημοκρατικὸς χαραχτήρας τοῦ ἀγῶνα. Μιλοῦνε γιὰ λαοκρατία, γιὰ ἰσότητα τῶν ἀνθρώπων, γιὰ τὴν κατάργηση τῆς σκλαβιᾶς τῶν δουλευτάδων, γιὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ Δίκιου. Ἀλλὰ καὶ κάτι παραπάνου: Ξαίρουν οἱ ἀγωνιστές, πὼς δὲν εἶναι μονάχα «λευτερωτὲς τῆς νέας γενιᾶς κι' ἐκδικητὲς» παρὰ καὶ «χτίστες» νέας ζωῆς. Ξαίρουν ἀκόμα, πὼς εἶναι ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ («Στὰ γερά μας στήθια — μιὰ φωνὴ λαλεῖ: εἴμαστε οἱ ΠΟΛΛΟΙ»). Καὶ ξαίρουν ἀκόμα πὼς ἡ ἐθνική τους λευτεριὰ ἁπλώνεται ὥς τὴν πανανθρώπινη.

Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο πρέπει νὰ σημειώσω: πὼς τὰ περισσότερα ἀπὸ τοῦτα τὰ τραγούδια τὰ γράψανε νέοι — ὅπως κι' οἱ περισσότεροι ἀγωνιστὲς τῆς Ἀντίστασης ἦταν παιδιὰ ἀπὸ 16—20 χρονῶν. Τούτ' ἡ διαπίστωση δείχνει, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, πὼς ἡ ὀχτάχρονη φασιστικὴ τυραννία (τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς Κατοχῆς) δὲ μπόρεσε μ' ὅλη της τὴν τρομοκρατία νὰ διαφθείρει τὴ νέα γενιὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη πὼς ἡ γενιὰ τούτη εἶναι ἡ μεγαλύτερή μας ἐθνικὴ δύναμη γιὰ τὸ ΜΕΛΛΟΝ, γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς λευτεριᾶς καὶ τῆς λαοκρατίας, ποὺ συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχίζεται ἴσαμε τὴν τελειωτικὴ ΝΙΚΗ τοῦ λαοῦ.

ΒΑΡΝΑΛΗΣ

1. Ο ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ ΕΛΑΣ.

Μὲ τὸ ντουφέκι μου στὸν ὦμο
σε πόλεις, κάμπους καὶ βουνὰ
τῆς λευτεριᾶς ἀνοίγω δρόμο,
τοῦ στρώνω βάγια καὶ περνᾶ.

('Επωδὸς)

Ἐμπρός, ΕΛΑΣ, γιὰ τὴν Ἑλλάδα.
τὸ δίκιο καὶ τὴ λευτυεριά,
στ' ἀκροβουνὸ καὶ στὴν κοιλάδα
πέτα, πολέμα μὲ καρδιά.

Ἕνα τραγούδι εἶν' ἡ πνοή σου
καθὼς στὴ μάχη ροβολᾶς
κι' ἀντιλαλοῦν ἀπ' τὴ φωνή σου
πλαγιὲς καὶ κάμποι, ΕΛΑΣ, ΕΛΑΣ.

Μὲ χίλια ὀνόματα μιὰ χάρη,
Ἀκρίτας εἴτε ἀρματωλός,
Ἀντάρτης, κλέφτης, παληκάρι,
πάντα εἶμαι ὁ ἴδιος ὁ Λαός.

Παντοῦ ἡ πατρίδα μ' ἔχει στείλει
φρουρὸ μαζὶ κι' ἐκδικητὴ
κι' ἀπ' τὴν ὁρμή μου θ' ἀνατείλει
καινούργια ἐλεύθερη ζωή.

ΣΗΜ.— Στίχοι Σοφ. Παπαδάκη. Μουσικὴ Τσάκωνα.

6. ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΡΗ

Βαριὰ στενάζουν τὰ βουνά, ὁ ἥλιος σκοτεινιάζει,
τὸ δόλιο τὸ Μικρὸ Χωριὸ καὶ πάλι ἀνταριάζει.
Λαμποκοποῦν χρυσὰ σπαθιά, πέφτουν ντουφέκια ἀνάρια
ὁ Ἄρης κάνει πόλεμο μ' ἀντάρτες παληκάρια.
Ἔλα, βρὲ ἄπιστε Ἰταλέ, κορόϊδο Μουσσολίνι,
νὰ μετρηθοῦμε οἱ δυὸ μαζὶ νὰ ἰδεῖς τὸ τί θὰ γίνει.
Δὲν ἔχεις γέρους κι' ἄρρωστους σήμερα γιὰ νὰ σφάξεις,
οὔτε κοπέλες ντροπαλές, οὔτε χωριὰ νὰ κάψεις.
Παπάδες γιὰ νὰ τυραννεῖς στὴ μέση στὸ παζάρι,
ἔχεις μπροστά σου σήμερα τ' ἀντάρτικα τοῦ Αρη,
ποὺ γρήγορος σὰν τὸν ἀητό, σὰν τὸ γοργὸ τ' ἀγέρι
προδότες ἔσφαξε πολλοὺς μὲ δίκοπο μαχαῖρι.

ΣΗΜ.— Στὸ Μικρὸ Χωριὸ ἔγινε μάχη μὲ τοὺς Ἰταλοὺς τὸ Νοέμβρη τοῦ 1942.

7. ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

Τὸ λὲν οἱ κοῦκοι στὰ βουνά κι' οἱ πέρδικες στὰ πλάγια,
τὸ λέει κι' ὁ πετροκότσυφας στ' ἀντάρτικα λημέρια.
Οἱ ἀντάρτες ἐσκορπίσανε στ' ἀντάρτικα λημέρια
Μπελὴς πάει στὸ Δομοκό, Θάνος στὴ Σπερχειάδα.
Κουμπάρες τοὺς καρτέραγαν μὲ τὰ παιδιὰ στὰ χέρια,
χαρὰ μοιράζουν στὰ παιδιὰ καὶ λύπη στὶς κουμπάρες.

ΣΗΜ.— Πρωτοτραγουδήθηκε ἀπ' τὴν πρώτη ἀνταρτοομάδα τοῦ Ἄρη τὸ 1942 καὶ ἀναφέρεται στὴν ἵδρυση τῶν πρώτων ἀρχηγείων σὲ ὁρισμένες περιοχές.

8. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΥΟ

Βροντάει στὸ Γοργοπόταμο
τ' ἀντάρτικο ντουφέκι.
Δὲν εἶναι μιά, δὲν εἶναι δυό,
Ἄρη μ' στὸν ὕπνο μ' νὰ σὲ ἰδῶ.

Ὁ Ἄρης πάει στὸν Παρνασσὸ
κι' ὁ Τάσος πάει στὸ Βάλτο.
Δὲν εἶναι μιά, δὲν εἶναι δυό,
ἀντάρτη μ' στὸν ὕπνο μ' νὰ σὲ ἰδῶ.

Κι' ὁ καπετάνιος ὁ Μπελῆς
πάει στὴ Θεσσαλία.
Δὲν εἶναι μιὰ, δὲν εἶναι δυό,
Ἄρη μ' στὸν ὕπνο μ' νὰ σὲ ἰδῶ.

Κι' ὁ Θάνος πέρα πέρασε.
πάει στὴ Σπερχειάδα.
Δὲν εἶναι μιά, δὲν εἶναι δυό,
ἀντάρτη μ' στὸν ὕπνο μ' νὰ σὲ ἰδῶ.

ΣΗΜ.— Αὐτὸ τὸ τραγοῦδι, ἀπ' τὰ πρῶτα τῆς Ρούμελης, ἀναφέρεται στὴν κατανομὴ τῶν καπεταναίων σὲ διάφορες περιοχές, μὲ τὴν ἵδρυση τῶν ἀρχηγείων.

9. ΤΣΑΜΙΚΟΣ

Βγῆκαν ἀντάρτες στὰ βουνὰ
τὰ Ρουμελιώτικα παιδιὰ
καὶ τὸ πρῶτο παληκάρι
ὅλοι τὸ φωνάζουν Ἄρη.
Ἔχουν ψυχή, ἔχουν καρδιά,
πεθαίνουν γιὰ τὴ λευτεριά,
ἔχουν λεβεντιὰ καὶ χάρη
καὶ πεθαίνουν μὲ καμάρι.
Γυρίζουν τὰ κατσάβραχα,
τὸν Παρνασσὸ καὶ τ' Ἄγραφα,
Δομοκὸ κι' Εὐρυτανία
καὶ χτυποῦν τὴν τυραννία.
Κυριαρχία λαϊκὴ
κι' ὁ νόμος νὰ μὴν ἀδικεῖ.
θέλουνε νὰ βάλουν τάξη
ἡ κλεψιά, ἡ ψευτιὰ νὰ πάψει.

ΣΗΜ.— Στὸ σκοπὸ «Κάτω στὸ Βάλτο στὰ χωριά».

10. ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Τῶν Χρυσιωτῶν τὰ ἥσυχα σπιτάκια πάν και κεῖνα,
τὰ ἔκαψε, τὰ γκρέμισε τοῦ 'Ιταλοῦ ἡ ἀξίνα
κι' ἀπ' τὸ χωριὸ τ' ὁλόμορφο ὥς μέσ' στὸ Καρπενήσι
ὁ τύραννος χαλάσματα περνώντας ἔχει ἀφήσει.
Χρύσο μ', ἀθάνατο χωριό, βάσταξε τὴν ψυχή σου.
νὰ ζήσουν ὅλα σ' τὰ παιδιά, Λευτέρης καὶ 'Ερμῆς σου.
Οἱ ἀντάρτες μας τὸν πόνο σου τὸν ἔκαναν παντιέρα
καὶ μὲ αὐτὴ τοὺς βάρβαρους θὰ διώξουνε μιὰ μέρα.

11. ΤΙ ΕΧΟΥΝ ΤΑ ΜΑΤΑΚΙΑ ΣΟΥ

Τί ἔχουν τὰ ματάκια σου καὶ εἶναι δακρυσμένα;
Ὁ φασισμὸς ἐσκέπασε τὴ χώρα μας μιὰ μέρα,
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειὰ — τὴ χώρα μας μιὰ μέρα
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειά, ἄχ, πόσο σ' ἀγαπῶ πιστά.

Τὴ χώρα μας ἀρχίσανε νὰ τὴ λεηλατοῦνε,
ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ὅλους νὰ μᾶς χτυποῦνε,
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειά — ὅλους νὰ μᾶς χτυποῦνε
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειά, ἄχ, πόσο σ' ἀγαπῶ πιστά.

Μὰ τὸ κακὸ δὲ βάσταξε καὶ ξέσπασε μιὰ μέρα,
ἐμεῖς τὰ 'Ελληνόπουλα σηκώσαμε παντιέρα
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειὰ — σηκώσαμε παντιέρα,
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειά, ἄχ, πόσο σ' ἀγαπῶ πιστά.

'Αφίνω γειὰ στὶς ὄμορφες κι' ὅλες τὶς μαυρομάτες,
ἐμεῖς τὰ 'Ελληνόπουλα ἐβγήκαμε ἀντάρτες,
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειά, — ἐβγήκαμε ἀντάρτες,
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειά, ἄχ, πόσο σ' ἀγαπῶ πιστά.

ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΕΠΟΝ μαζὶ, ὅλοι ἂς ἑνωθοῦμε
τὸ φασισμὸ νὰ διώξουμε καὶ λεύτεροι νὰ ζοῦμε
ἂς, πατρίδα μας γλυκειὰ — καὶ λεύτεροι νὰ ζοῦμε,
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειά, ἄχ, πόσο σ' ἀγαπῶ πιστά.

Τὸ φασισμὸ νὰ διώξουμε, Χίτλερ καὶ Μουσσολίνι,
στὴ χώρα μας νὰ φέρουμε παντοτινὴ εἰρήνη
ἄχ πατρίδα μας γλυκειὰ — παντοτινὴ εἰρήνη
ἄχ, πατρίδα μας γλυκειά, ἄχ, πόσο σ' ἀγαπῶ πιστά.

ΣΗΜ.— Τραγουδήθηκε στὴ Ρούμελη καὶ ἀπὸ κεῖ σ' ἄλλα μέρη.

12. ΜΙΑ ΜΑΝΑ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ

Μιὰ μάνα ἔχει δυὸ παιδιὰ στ' ἀντάρτικα σταλμένα
νὰ τὰ φυλάγει ἡ Παναγιὰ νὰ ζοῦν εὐτυχισμένα.
Γειά σας, ἀνταρτάκια μ', γειά σας,
νὰ χαρεῖτε τ' ἅρματά σας.

Ἀντάρτη μ', τὸ φεσάκι σου μὴν τὸ παραστραβώνεις,
γιατ' ἀκουμπάει στὸ φρύδι σου, τὸ Ράλλη θανατώνεις.
Γειά σας, ἀνταρτάκια μ', γειά σας,
νὰ χαρεῖτε τ' ἅρματά σας.

Ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουνὰ δυὸ φίδια σκοτωμένα,
ἔτσι θὰ σκοτωθῶ καὶ γώ, Ἑλλάδα μου, γιὰ σένα.
Γειά σας, ἀνταρτάκια μ', γειά σας,
νὰ χαρεῖτε τ' ἅρματά σας.

Ἀπάνω στὰ ψηλὰ βουνὰ πουλιὰ δὲν ἀνεβαίνουν,
μονάχα τ' ἀνταρτάκια μας ἀνεβοκατεβαίνουν.
Γειά σας, ἀνταρτάκια μ', γειά σας,
νὰ χαρεῖτε τ' ἅρματά σας.

ΣΗΜ.— Τὸ πρωτοτραγούδησε ὁ λαὸς τῶν Δερβενοχωρίων σὲ τοπικὸ σκοπὸ τὸν Αὔγουστο τοῦ 1943.

13. ΤΟΥ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ

Ἐσεῖς παιδιὰ — μωρὲ — ἀνταρτόπουλα,
παιδιὰ τῆς Βοιωτίας
— γειά σας, παιδιὰ καϋμένα —
ντουφέκια νὰ μὴ ρίξετε,
τραγούδια νὰ μὴν πεῖτε
— γειά σας, παιδιὰ καϋμένα —
κι' ἂς εἶστε λερωμένα.

Σὰν πᾶτε κεῖ — μωρὲ — στὸν τόπο μας,
μὴν πεῖτε πὼς σκοτώθηκα
καὶ πάω πιὰ στὸν τόπο
— γειά σας, παιδιὰ καϋμένα —
κι' ἂς εἶστε λερωμένα

17. ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΟΖΑΚΑ

Κατέβηκε ὁ Κόζακας
ἀπάνω ἀπ' τὸ βουνὸ
παρέλαση νὰ κάνει
μὲ τὸ εὐζωνικό.

Ἐδιάλεξε παιδάκια
μὲ μάτια γαλανά,
ξέρουν καὶ πολεμᾶνε
γιὰ τὴν ἐλευθεριά.

Καὶ τώρα τ' ἀποφάσισε
μαζὶ μὲ τὸ Μωριὰ
στὰ Τρίκκαλα νὰ πᾶνε
στὰ φόρα μιὰ βραδιά.

ΣΗΜ.— Λαϊκὸ περιοχῆς Τρικκάλων. Ὁ Κόζακας ἦταν ἀπ' τοὺς πρώτους καπεταναίους.

18. ΜΟΣΧΟΒΟΛΑΕΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ

Μοσχοβολάει ἡ Ἑλλάδα μας, λάμπουνε τὰ βουνά της,
γιατὶ οἱ ἀντάρτες μάχονται γιὰ τὴν ἐλευθεριά της.
Καὶ καμαρώνουν μὲ χαρὰ πὄχουμε μεῖς ἐλευθεριά.
Ἐμπρός, ἐμπρός, ἐμπρὸς παιδιά, ὅλοι γιὰ τὴν ἐλευθεριά.
Ἐμπρός, τ' Ὀλύμπου σταυραητοί, τῆς Πίνδου παληκάρια,
νὰ διώξουμε τοὺς Γερμανούς, γενῆτε λεοντάρια.
Μὲ τοῦ Φεραίου τὴν καρδιά, τ' ἀντάρτη τὴν παληκαριά
θ' ἀγωνιστοῦμε ὅλοι μαζὶ γιὰ μιὰ καινούργια ζωή.
Ἐμπρὸς εἰς τὸν ἀγώνα μας ἄντρες, γυναῖκες, γέροι,
κι' ἦρθε ἡ ὥρα ποὺ φυσᾶ τῆς λευτεριᾶς ἀγέρι.
Ὅλος ὁ κόσμος τὴν ποθεῖ τὴ λευτεριά μας τὴ χρυσὴ
Ἦρθε ἡ ὥρα κι' ἡ στιγμὴ ἡ Ἑλλάδα νὰ ξεσκλαβωθεῖ.
Ἐμπρός, παιδιά, ἐμπρὸς παιδιά, ὅλοι γιὰ τὴν ἐλευθεριά

ΣΗΜ.— Βγῆκε στὰ βουνὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ τραγουδήθηκε σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

19. ΛΑ·Ι·ΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ

Βρὲ Γερμανὲ αὐτοκράτορα, μὲ τί θὰ πολεμήσεις,
ἀφοῦ ὁ στρατὸς γονάτισε καὶ θὰ ὀπισθοχωρήσεις;
Βρὲ Γερμανέ, τί τἄθελες νὰ πᾶς γιὰ τὴν Ἀγγλία,
δὲν τὄξερες πὼς ἤτανε Μεγάλη Βρεταννία;
Ἔλα καὶ σύ, Ρωσία μου, νὰ σ' ἔχουμε καμάρι,
νὰ κάνουμε τοὺς Γερμανοὺς νὰ τρέμουν σὰν τὸ ψάρι.
Καὶ σεῖς, Γερμανοποῦλες μου, στὰ μαῦρα θὰ ντυθεῖτε
γιατὶ τὰ Γερμανόπουλα δὲ θὰ τὰ ξαναδεῖτε.
Ὁ Μουσσολίνι νόμισε πὼς εἶν' Ἀβησσυνία,
δὲν ἤξερε τό τί θὰ πεῖ Ἑλλάδα καὶ Ρωσία.
Ὁ Μουσσολίνι νόμισε πὼς εἶν' μακαρονάδα
καὶ κήρυξε τὸν πόλεμο ὁ βλάκας στὴν Ἑλλάδα.
Μουζάκι, Πόρτα καὶ Πορτὶ καὶ Δούσικο ἀπὸ πέρα (1)
ἀντάριασαν ἀπὸ καπνὸ ὅλα γιὰ μιὰ ἡμέρα.
Βρὲ Μουσσολίνι, κερατά, ἄσ' τὴ μακαρονάδα
κι' ἔλα νὰ πάρεις τὸ στρατὸ ποὺ ἔχεις στὴν Ἑλλάδα
Ἔλα, βρὲ Χίτλερ, γιὰ νὰ δεῖς ἀντάρτες παληκάρια,
ποὺ σοῦ χτυποῦν τοὺς Γερμανοὺς στὸ στῆθος σὰν λιοντάρια.
Ξέρουν νὰ παίζουν τὸ σπαθί, ξέρουν νὰ χύνουν αἷμα
κι' ὅταν σταθοῦν ἀντίκρυ σου, εἶν' ἱκανοὶ γιὰ σένα.
Ἑλλάδα μας, πατρίδα μας, πολλοὶ σὲ κυνηγᾶνε
κι' ὅλα τὰ παληκάρια σου ἐκδίκηση ζητᾶνε.

ΣΗΜ.— (1) Χωριὰ καὶ τοποθεσίες στὴ Δυτικὴ Θεσσαλία. Ἔγιναν σκληρὲς μάχες καὶ ἔπειτα κάηκαν ἀπ' τὸν καταχτητὴ τὸ 1943.

20. ΣΥΡΤΟΣ

Ἀπόψε θὰ πλαγιάσουμε
σὲ δροσερὸ χορτάρι,
θὰ δώσει καὶ θὰ πάρει
τὸ γλέντι μας, παιδιά.
Ἡ ἀγάπη θέλει φίλημα
κι' ὁ πόλεμος τραγούδι,
στὴν κεφαλὴ λουλούδι
καὶ φλόγα στὴν καρδιά.
Ἄς ἔρθει ὁ χάρος γιὰ νὰ ἰδεῖ
μὲ τί κορμιὰ θὰ μπλέξει,
ἂς ἔρθει κι' ἂς διαλέξει
πρὶν μπεῖ στὴ μαύρη γῆ.
Ἐμπρός, μὴ χάνουμε καιρό,
ἂς μποῦμε ἀράδα ἀράδα,
Ἑλλάδα μας, Ἑλλάδα,
ἀστέρι τ' οὐρανοῦ.

ΣΗΜ.— Τραγουδήθηκε στὸν Ὄλυμπο ἀπ' τοὺς πρώτους ἀντάρτες τὸ καλοκαίρι τοῦ 1942 κι' ἀπὸ κεῖ διαδόθηκε σ' ὅλη τὴ Θεσσαλία.

21. ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ 54ου ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Σιδερόφραχτοι ἀλῆτες,
δολοφόνοι κι' ἁγιογδύτες,
τί σὰ σφάξουν καὶ ἁρπάζουν;
Τὸ λαό μας δὲ δαμάζουν.

Κι' ἂν ρημάζουν οἱ φασίστες
πολιτεῖες καὶ χωριά,
θὰ τὰ κρατᾶμε τὰ ντουφέκια
γιὰ τοῦ Λαοῦ τὴ λευτεριά.

Γὸ Πενήντα τέσσερα πάλι
τοὺς φασίστες θὰ τοὺς κάνει
Αλικόπετρα ν' ἀκοῦνε,
νὰ δρομοῦν καὶ νὰ λακκοῦνε.

Ν' ἀκοῦνε Χάνια, Τσαγκαράδα
Βελεστίνο, Ζαγορά
καὶ μὲ τρομάρα θ' ἀναλογοῦνε
τὴ στερνή τους τὴ βραδιά.

Ὄρθρυς, Κίσσαβος καὶ Πήλιο
λεύτερα βλέπουν τὸν ἥλιο
καὶ σιμώνει ἡ ἅγια μέρα
ποὺ θὰ ὑψώσουμε σημαία

στὶς πολιτεῖες καὶ στὰ χωριὰ
ποὺ στενάζουν στὴ σκλαβιὰ
θὰ ξαναλάμψει ἡ λευτεριά.

ΣΗΜ.— Τὸ 54 ἔδρευε στὸ Πήλιο.

22. ΤΟΥ ΠΗΛΙΟΥ

Πάνω στ' ὄμορφο Πήλιο
δὲν εἶναι πιὰ Γερμανοί,
δὲ μᾶς σκιάζει τὸν ἥλιο
μαυρίλα φασιστική.

Τ' ἀντρειωμένα ἀνταρτάκια,
ἐργάτες τῆς λευτεριᾶς,
διώξαν τὰ μαῦρα κοράκια
ἀπ' τὰ σπλάχνα τῆς δόλιας γενιᾶς.

Θάνατος στὰ σκυλιά,
ζήτω ἡ λευτεριά
τῆς δοξασμένης μας Ἑλλάδας.
Κάτω ὁ φασισμός,
νέος πολιτισμὸς
βγαίνει ἀπ' τὰ σπλάχνα μας, παιδιά.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

23. ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

Ἑλλάδα μας, πατρίδα μας, τ' ἦταν γραφτὸ νὰ πάθεις,
γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ σκλαβιὰ σκληρὴ νὰ δοκιμάσεις.
Μὴν κλαῖς καὶ μὴν ὀδύρεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις
ἔχεις μηχανικὸ γερό, τοὺς Γερμανοὺς τρομάζεις.
Σὰν ἀετοὶ χυνόμαστε μέσ' στὶς γραμμὲς στὰ Τέμπη,
χαλᾶμε τραῖνα καὶ γραμμὲς μὲ ἀρχηγοὺς λεβέντες.
Τινάζουμε τὰ σίδερα, τὰ τραῖνα στὸν ἀέρα,
λαμπρά μας κατορθώματα ἀκούγονται ὥς πέρα.

ΣΗΜ.— Εἶναι τὸ τραγούδι τοῦ ἀνεξ. τάγματος Μηχανικοῦ Ὀλύμπου ποὺ παρουσίασε ἐξαιρετικὴ δράση μ' ἐπὶ κεφαλῆς τὸ Βρατσάνο.

24. Ο ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ 10ου ΣΥΝ)ΤΟΣ

Μὲ τοὺς γενναίους μας καπεταναίους
τὸ διαλεχτό μας Λαϊκὸ Στρατό,
μὲ τὸν Κολοκοτρώνη ἀρχηγό μας
σκορπᾶμε στὸν ἐχθρὸ τὸν πανικό.

Τὰ πολυβόλα ἀστράφτουν καὶ βροντοῦνε
οἱ ὅλμοι βάζουν μέσ' στὶς ρεματιές.
Ἐπίθεση! φωνάζει ὁ ἀρχηγός μας,
ἀπάνω τους, ἀντάρτικες καρδιές!

Τῆς ΠΑΟ οἱ τύραννοι, οἱ ἐθνοπροδότες,
πετοῦν τὰ ὅπλα μέσα στὰ κλαδιὰ
καὶ στὸν ΕΛΑΣ «δὲ φταῖμε μεῖς» φωνάζουν
σηκώνοντας τὰ χέρια τους ψηλά.

Τὰ πολυβόλα ἀστράφτουν καὶ βροντοῦνε,
οἱ ὅλμοι βάζουν μέσ' στὴ ρεματιά,
Ἐπίθεση! φωνάζει ὁ ἀρχηγός μας.
Ἐμπρός! τοὺς φάγαμε, μωρὲ παιδιά!

ΣΗΜ.— Ὁ Κολοκοτρώνης σκοτώθηκε σὲ μάχη ἐνάντια γερμανικῆς φάλαγγας αὐτοκινήτων στὶς 20)10)44 στὸ Σταυρὸ (Βερροίας). Ἦταν φοιτητὴς τῆς Ἰατρικῆς.

25. Ο ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ ΤΗΣ ΑΡΔΕΑ

Οἱ Γερμανοὶ βαλθήκανε νὰ μποῦν μέσ' στὴν Ἀρδέα
μὰ κεῖ ὅμως ἀντίκρυσαν τὴν ἀνταρτιὰ γενναία.
Κι' ἔτσι πάει ὁ φρούραρχός τους, ἡ ἐλπίδα ἡ μοναχιά
καθὼς κι' ὁ ὑπασπιστής του, πᾶνε τ' ἄτιμα σκυλιά.

Στὰ σπίτια ταμπουρώθηκαν, ἀπ' τὸν ΕΛΑΣ φωνάζουν
καὶ τὰ φασιστικὰ πυρὰ σὰν τὰ σκυλιὰ οὐρλιάζουν.
Κι' ἔτσι τ' αὐτοκίνητά τους στάχτες γίνανε κι' αὐτά,
ἀπ' τῶν ἀνταρτῶν τὰ βόλια ποὺ σκορπᾶνε λευτεριά.

Ἡ ἀνταρτιὰ μὲ μιὰ ὁρμὴ τοὺς ἔκανε σκουπίδι
κι' ἔτσι αὐτοὶ τρομάξανε μὲ τέτοιο ντουφεκίδι.
Κι' ἔτσι μὲ πανωλεθρία νοιώσανε τὴν ἀνταρτιά,
ποὺ σὰν ρίχνεται στὴ μάχη, ἀφανίζει τὴ σκλαβιά.

26. Ο ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ ΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Ὁ φρούραρχος τῆς Καστοριᾶς
τραβοῦσε τὰ μαλλιά του
σὰν ἔμαθε ἀντάρτικα
στὴν περιφέρειά του.

Πάει τὸ Ἄργος, πάει τὸ Βλάτσι.
πάει καὶ τὸ Βογατζικό
Λεντροχῶρι, Σκαλοχῶρι
πάει καὶ τὸ Νεστόριο

Τὶς βάρκες ἐπιτάξανε,
φοβοῦνται ἀποβιβάσεις
τῶν ἀνταρτῶν τῆς Καστοριᾶς
μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις.

Πάει τὸ Ἄργος, πάει τὸ Βλάτσι,
πάει καὶ τὸ Βογατζικό,
Λεντροχῶρι, Σκαλοχῶρι,
πάει καὶ τὸ Νεστόριο.

26. Τραγουδήθηκε πολὺ στὴ Δ. Μακεδονία τὸ καλοκαίρι τοῦ 43.

27. ΤΗΣ ΝΙΓΡΙΤΑΣ

Τάγματα Ἀσφαλείας,
Βούλγαροι, Γερμανοὶ
κι᾽ αὐτοὶ οἱ ΠΑΟτζῆδες
μᾶς κλέβουν τὸ ψωμί,
Ἐμπρός, παιδιά,
χτυπᾶτε σκληρά,
χτυπᾶτε τοὺς φασίστες
γιὰ τὴν ἐλευτεριά.
Ἀτίμασαν κοπέλες,
σκοτώσανε παιδιά,
κατέβηκαν στοὺς κάμπους
καὶ κάψανε χωριά.
Ἐμπρός, παιδιά
χτυπᾶτε σκληρά,
χτυπᾶτε τοὺς φασίστες
γιὰ τὴν ἐλευτεριά.

28. ΣΤΟΝ ΚΟΥΚΟ

Μιὰ βραδυὰ στὸν Κοῦκο
μὲ ἀστροφεγγιὰ
μπήκανε ἀντάρτες
γιὰ τὴ λευτεριά.

Πιάσαν γκεσταπίτες
ποῦχαν μαζευτεῖ
καὶ τοὺς μισθοφόρους
τοῦ καταχτητῆ.

Ὅλους τοὺς χτυπήσαν
ποῦχαν μαζευτεῖ
ὅλους τοὺς μισθοφόρους
τοῦ καταχτητῆ.

Κι' ἔτσι τοὺς ἐδώσαν
μάθημα γερὸ
ἔχοντας μαζί τους
μόνο τὸ λαό.

29. ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ

Στὸν κόσμο θὰ δείξουμε, νέοι καὶ νέες
πὼς εἴμαστε ἀρχαίων προγόνων παιδιά,
τοῦ Διάκου, τ' Αντρούτσου καὶ τοῦ Λεωνίδα
τὴν τόλμη κι' ὁρμὴ
κρύβουμε μέσ' στὴν ψυχή.
Γιὰ τὴ λευτεριὰ
ἐμπρὸς μὲ καρδιά,
ἀπόγονοι ἡρώων,
σκορπᾶτε λευτεριά.
Τὸ αἷμα ἀχνίζει στὸ Ρόδοβο, Ἀρβέα,
μέσ' στὰ Καϊλάρια καὶ στὸ Πευκωτό,
ποὺ οἱ σύντροφοι ἥρωες πέσαν ζητώντας
ἐκδίκηση αἵματος ἀπὸ τὸν ἐχθρό.
Γιὰ τὴ λευτεριὰ
ἐμπρὸς μὲ καρδιά,
πέρα γιὰ πέρα
σκορπᾶτε λευτεριά.
ΕΑΜ!
Τοῦ Αράπη παιδιά,
ἐμπρὸς στὴ φωτιά,
πέρα γιὰ πέρα
τινάξτε τὴ σκλαβιά.

ΣΗΜ.— Ὁ Ἀράπης ἦταν καπετάνιος τοῦ 11)30 τάγματος. Πῆρε μ[...]
Ἑλληνοβουλγαρικὴ μάχη στὰ Πλατάνια στις 20)3)44. Ὁ Ε[...]
46 ἀπώλειες.

30. ΤΟΥ ΠΑΪΚΟΥ

Τοῦ Πάϊκου λεοντάρια,
ἀτρόμητα παιδιά,
τὰ Γιαννιτσὰ χτυπήσαν
μ' ἀλύγιστη καρδιά.

Ὁρμήσαν στὸ σχολεῖο
μὲ τόλμη, μὲ καρδιά,
πετοῦν χειροβομβίδες
στὰ ἄτιμα σκυλιά.

Μέσ' στὸ Κιλκὶς βαράει
τὸ πυροβολικό,
μὲ ὅλμους, πολυβόλα,
βαρὺ θανατικό.

ΣΗΜ.— Τὸ Πάϊκο εἶναι στὰ Γιαννιτσά, ἐκεῖ δροῦσε το 30 Σύνταγμα τοῦ ΕΛΑΣ.

31. ΠΙΚΡΗ ΣΚΛΑΒΙΑ

Ἡ σκλαβιὰ πικρὸ φαρμάκι,
μαύρη κι' ἄραχλη ζωή,
φασιστάδες, μαῦροι δράκοι
μᾶς πατήσανε τὴ γῆ.

Σφάζουν, δέρνουν κι' ἀτιμάζουν
καὶ μᾶς καῖνε τὰ χωριὰ
κι' ὅ,τι βροῦν ὅλα τ' ἀρπάζουν
μαθημένοι στὴν κλεψιά.

Εἰς τὴν Πίνδο τρέχει πρώτη
στὰ τετράψηλα βουνὰ
καὶ χτυπάει τὴν πρώτη νότα
λαογέννητη ἡ ΠΕΕΑ.

Μὰ πετιοῦνται λεοντάρια
ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴ σκλαβιὰ
ἀντρειωμένα παληκάρια
καὶ ζητοῦνε λευτεριά.

Λευτεριά, οὐράνιο δῶρο,
Λευτεριά, τρανὴ θεά,
στενὸ πιὰ δὲ θἄχεις χῶρο,
θἄχεις σύνορα πλατειά.

Μακεδόνες, Μωραΐτες,
Ἠπειρῶτες, Θεσσαλοί,
Ρουμελιῶτες, Θρᾶκες, Κρῆτες,
ἡ πατρίδα μᾶς καλεῖ.

32. ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ

Ἂν θέλετε τὴ λευτεριά, ἀδέρφια, γιὰ νάρθεῖ,
μὴν κάθεστε ἀπόμερα ἀκόμα σὰν δειλοί.
Ἕνας μόνο εἶναι ὁ σκοπός μας, θάνατος στὸ φασισμ

Ἐκδίκηση ζητοῦν αὐτοὶ ποὺ πέσανε γιὰ μᾶς,
Ἐμπρός, παιδιά, τί κάθεστε, ἐλᾶτε στὸν ΕΛΑΣ
Ἕνας μόνο εἶναι ὁ σκοπός μας, θάνατος στὸ φασισμ

Κι' εὐθὺς ν' ἀποτινάξουμε τὸ βάρβαρο ζυγὸ
τὴν λευτεριὰ νὰ δώσουμε στὸ σκλάβο μας λαό.
Ἕνας μόνο εἶναι ὁ σκοπός μας, θάνατος στὸ φασισμ

Φασίστες ἐνομίσανε πὼς βρῆκαν εὐκαιρία
νὰ κάνουν τὴν Ἑλλάδα μας ὅλο νεκροταφεῖα.
Ἕνας μόνο εἶναι ὁ σκοπός μας, θάνατος στὸ φασισμ

Ἐμπρὸς παιδιά, ὅλοι μαζὶ γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη,
νὰ δοῦνε τὰ καθάρματα πῶς φέραμε τὴ νίκη.
Ἕνας μόνο εἶναι ὁ σκοπός μας, θάνατος στὸ φασισμ

33. ΠΟΝΤΙΑΚΟ

Ἀντάρτε μ' σὰ ψηλὰ ρασιὰ
ποιὸς μαγερὲβ καὶ φάϊσε,
ποῖος πλέν' καὶ τὰ λώματασ·
κάθε Σάββα ἀλάϊσε;

Ἀντάρτεμ' ἐπαρεξένκασε
τὸ σπίτιμ' ἐφκαιρῶθεν,
ἐλέπα το καὶ σιαίρουμαν
τὸ ὅπλον ντὲ φορτῶθες.

Ἀντάρτες κάψτε τὸν Κοῦκον
καὶ ποίστε ἀτὸν μανέαν,
γὴ κουκουβάγιας τὸ πουλὶν
νὰ χτίζ' ἀπὲς φωλέαν.

Κοντὸς ἔν' ὁ Κισὰ - Μπατζὰκ
μὲ τ' ἔναν πιστολόπον,
λάσκεται ἀπὲς σὸν Κοῦκον
σαλαχανὰς σκυλόπον.

Ἀνάθεμα Κισὰ - Μπατζὰκ
τὸ κοντὸν τὸ ποδάρι σ
ἔρθανε καὶ ἀντάρτες μας
ἐπῆραν τὸ κιφάλι σ'.

ΣΗΜ.— Τραγουδήθηκε στὰ ποντιακὰ χωριὰ τῆς Βέρροιας καὶ τῆς Κατερ
μετὰ τὴ μάχη τοῦ Κούκου, ποὺ ἔγινε στὶς 18)10)44 καὶ ὕστερα ἀπὸ
ἐξόντωση τοῦ Κισά—Μπατζὰκ στὴ μάχη τοῦ Κιλκὶς τὸ Νοέμβρη 1

34. ΓΙΑΡ — ΓΙΑΡ

Ἀνάθεμα τὸ Γερμανὸ ποὺ χτὶζ' ἀεροπλάνα γιαρ-γιαρ
καὶ στείλ'ἀτὰ σὸν οὐρανόν, σκοτῶν'τὰ παληκάρια γιὰρ γιὰρ
Ἀνάθεμα τὸ Μουσολὶν καὶ ὅλην τὴν Γερμανίαν γιὰρ-γιὰρ
ποὺ κήρυξεν τὸν πόλεμον καὶ σὴν Μακεδονίαν γιὰρ-γιὰρ
Ἀνάθεμα ἀΐκον κράτος, ἀΐκον κοινωνίαν, γιὰρ γιὰρ
ἂν ψαλαφᾶς τὸ δίκαιος στείλ' τσε σὴν ἐξορίαν, γιὰρ-γιὰρ
Ἄνοιξε, γῆ, μέσα νὰ μπῶ καὶ πάλιν σκέπασέ με γιὰρ-γιὰρ
νὰ μὴν ἰδῶ τὸν χαλασμὸ ἀπ' τοὺς Γερμανοτσολιάδες, γιὰρ
Τὰ σπίτια κι'ἂν ἐκάψανε, ἐμεῖς πάλι θὰ χτίζ' τα, γιὰρ γιὰρ.

ΣΗΜ.— Τραγουδιόταν σ' ὅλα τὰ ποντιακὰ χωριὰ τῆς Μακεδονίας.

ΡΑΚΗΣ

35. ΣΟΥΦΛΙ, ΑΘΑΝΑΤΟ ΣΟΥΦΛΙ

Σουφλί, ἀθάνατο Σουφλί, τοῦ Ἕβρου τὸ καμάρι,
συμπάθεια ξεχωριστὴ ἀπ' ὅλους ἔχεις πάρει.
Γ' ἦταν ἐκείνη ἡ ὁρμή, τ' ἦταν αὐτὸ τὸ θάρρος,
τ' ἦταν ἐκεῖνοι οἱ ἀλαλαγμοὶ ποὺ τρόμαξε κι' ὁ Χάρος!

Λαός, ΕΠΟΝ κι' ἀνταρτικὰ μὲ Τόμσον καὶ μὲ ξύλα
περικυκλώνουν τὸ σταθμό, τὴ Γερμανοσαπίλα,
χτυποῦν τοὺς Οὔννους φασιστές, τὴ λευτεριὰ σκορποῦνε
καὶ ἕνα ζήτω στὸν ΕΛΑΣ ὅλοι ἀναφωνοῦνε.

ΣΗΜ.— Τὸ Σουφλὶ καταλήφθηκε ὕστερα ἀπὸ σκληρὲς μάχες μὲ τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ ὁμάδες τοῦ 81 Συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ λαοῦ.

ΗΠΕΙΡΟΣ

3α. Α·Ι·ΝΤΕ ΠΑΜΕ

Ἄϊντε πᾶμε
τὰ ὅπλα τὰ κρατᾶμε,
ἄϊντε πᾶμε,
τίποτε δὲν ψηφᾶμε,
πεῖνα, στέρηση καὶ καϋμὰ
τῆς καρδιᾶς τὸν παλμό,
ἄϊντε πᾶμε,
ὅλοι στὸ λυτρωμό.
Ὅλοι ἀπάνω
μὲ τ' ἅρματα στὸ χέρι,
ὅλοι ἀπάνω,
νέοι, γυναῖκες, γέροι,
στῆς Ἠπείρου μας τὰ χωριὰ
ποὺ στενάζουν βαρυά,
ὅλοι ἀπάνω γιὰ τὴν ἐλευθεριά.

Ξεπαστρέψτε, πατριῶτες,
τοὺς τυράννους καὶ προδότες
καὶ τοὺς πληρωμένους ἀντιδραστικοὺς,
κρεμάλα καὶ μαχαίρι καὶ βόλι πικρὸ
στὸν κάθε ἐχτρὸ
ποὺ θέλει σκλαβιὰ νὰ φέρει.

Τὸν ἀγώνα μας ἀκολουθῆστε,
σκλάβοι τῶν ἄλλων νὰ μὴν εἶστε.
Γυμνοί, ξυπόλητοι, ζευγίτες καὶ τσομπάνοι
πάντα σκυφτοὶ καὶ ταπεινοί,
κάναν ὅ,τ' ἤθελαν ὥς τώρα οἱ λαοπλάνοι
κι' ὅ,τι διατάζαν' οἱ τρανοί.

Αὐτοὶ ποὺ μᾶς παιδεύαν χρόνια
μᾶς ἀμολύσαν τὴ διχόνοια
καὶ πήραμε στὰ χέρια
ντουφέκια καὶ μαχαίρια
νὰ πολεμήσουμε ἀδερφούς.

Ὅποιος τὸν τύραννο ποθεῖ καὶ θέλει ἀκόμα
δικό μας αἷμα νὰ ρουφᾶ,
θὰ τοὺς τσακίσουμε, θὰ γίνουν ὅλοι λυῶμα,
νὰ μὴ δαγκώνουν στὰ κρυφά.

Θ' ἀγωνιστοῦμε ἀντρειωμένα
καὶ θὰ πεθάνουμε ὥς τὸν ἕνα

γιὰ τὴ λαοκρατία,
ἐνάντια στὴ βία
τῶν πληρωμένων προδοτῶν,
μὰ ἐμεῖς ἐστείλαμε στὸ διάβολο τὴ λί
καὶ κάθε κλέφτη, σταυρωτὴ
γιὰ ν' ἀγκαλιάσουμε στρατὸ λαοσωτῆρα
στρατὸν ἀπελευθερωτή.

Ἦρθαν τοῦ ΕΛΑΣ τὰ παληκάρια
μὲ τὴν ψυχή τους τὴν καθάρια
τὰ μάτια μας ν' ἀνοίξουν,
τὸ δρόμο νὰ μᾶς δείξουν
γιὰ τὴ διπλῆ μας λευτεριά.

ΣΗΜ.— Λαϊκό. Τραγουδιόταν ἀπ' τὸ 3)40 καὶ τὸ 2)39 συντάγματα.

37. ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΑΚΟΥ

Τ' ἔχουν τς' Ἠπείρου τὰ βουνὰ
— καϋμένε Νῖκο Πάκο μ' —
καὶ στέκουν βουρκωμένα
— Νῖκο Πάκο μ' ἀντρειωμένε.

Μήνα χαλάζι τὰ βαρεῖ,
— καϋμένε Νῖκο Πάκο μ' —
μήνα βροχὴ τὰ δέρνει,
— Νῖκο Πάκο μ' ἀντρειωμένε.

Οὔτε χαλάζι τὰ βαρεῖ
— καϋμένε Νῖκο Πάκο μ' —
Οὔτε βροχὴ τὰ δέρνει
— Νῖκο Πάκο μ' ἀντρειωμένε.

Κλαῖνε τὸν Καπετάνιο τους
— καϋμένε Νῖκο Πάκο μ' —
ὁποὺ εἶναι σκοτωμένος
— Νῖκο Πάκο μ' ἀντρειωμένε.

ΣΗΜ.— Λαϊκό. Τραγουδιόταν στὸν Καλαμᾶ. Ὁ Νῖκος Πάκος ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους καπετανέους τῆς Ἠπείρου. Σκοτώθηκε τὸ 1943.

38. ΣΤΟΝ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ

Ο Ζῶτος ἐξεκίνησε
νὰ πάει στὸν Κασιδιάρη
— βρε ψειριάρη μου!
Στὸ δρόμο ποὺ πηγαίνανε,
ἐκεῖ κατὰ τὴ Ζίτσα,
νὰ βροῦν τὴ Γκεσταπὸ
νὰ ποῦνε τὸ σκοπό,

Νεμέρτσκας τοὺς καρτέραγε
ψηλὰ στὸν Κασιδιάρη
μὲ τὸν Γκραμπάλα του
καὶ μὲ τὴν πάλα του.
Τρεῖς μέρες ἐπολέμαγαν
στῆς Λάβδανης τὶς ράχες,
τοὺς ἐλιάνισαν
καὶ τοὺς ἀφάνισαν.

Καμάρας ἐροβόλαγε
στὰ Δολιανὰ γιὰ νἄμπει,
βρὲ Καμάρα μου,
βρὲ σαχλαμάρα μου.

ΣΗΜ.— Ὁ Κασιδιάρης εἶναι βουνό. Ὁ Ζῶτος μὲ τὸν Καμάρα ἦταν ἀπ' τὰ πρω-
τοπαλλήκαρα τοῦ Ζέρβα, ὁ Νεμέρτσκας καὶ Γκραμπάλας καπετανα[ῖοι]
τοῦ ΕΛΑΣ.

39 Η ΑΜΟΙΡΗ ΛΑΚΑ

Τὸ λὲν οἱ κοῦκοι στὰ βουνὰ κι' οἱ πέρδικες στὰ πλάγια,
τὸ λέει κι' ἡ Λάκα ἡ ἄμοιρη μέσα στὸ μοιρολόϊ
Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποὺ ἔπαθα μ' αὐτοὺς τοὺς κατσαπλιάδες,
μ' αὐτὰ τὰ βάρβαρα σκυλιά, τοῦ Ζέρβα τοὺς φασίστες.

Διπλῆ σκλαβιὰ μοῦ βάλανε ἐπάνω στὸ κεφάλι,
σὲ ποιὸν νὰ πῶ τὸν πόνο μου καὶ τὸ μεγάλο χάλι;
Ληστέψανε τὰ σπίτια μου καὶ κάψαν τὰ χωριά μου
καὶ μὲ τὴ βία πήρανε καὶ μερικὰ παιδιά μου.

Κι' ἄλλα τὰ ξεγελάσανε καὶ μὲ λεπτὰ τὰ πῆραν,
ντουφέκια τοὺς ἐδώσανε στ' ἀδέρφια τους τὰ στεῖλαν.
Καὶ ὅσα δὲν ἠθέλησαν στὸ μακελειὸ νὰ πᾶνε,
αὐτὰ τὰ αἰχμαλώτισαν κι' ὁμήρους τὰ κρατᾶνε.

Καὶ ἄλλα πάλι πήγανε στοῦ Καλαμᾶ τὰ μέρη
κι' ἐκεῖ ἐστήσανε γερὸ ἀντάρτικο λημέρι.
'Εστέρεψαν τὰ μάτια μου ἀπ' τὸ πολὺ τὸ κλάμα
κι' ἄλλο δὲν ἀπαντέχω πιὰ μονάχα σ' ἕνα θάμα.

Παρηγορήσου, Λάκα μου, καὶ μὴ μοιρολογᾶς,
γρήγορα θἄρθει ἕνας στρατὸς ποὺ λέγεται ΕΛΑΣ
Ποὺ θὰ σοῦ φέρει λευτεριὰ καὶ μιὰ ζωὴ καινούργια
καὶ θὰ σαρώσει τὰ σκυλιά, τοῦ Ζέρβα τὰ γαϊδούρια.

40. ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΑΝΤΑΡΤΗ

Ἀντάρτη μ' πού 'σαι στὰ βουνὰ στὰ χιόνια και στὰ κρύα
μὼρ' ἀντάρτη μου, στὰ χιόνια καὶ στὰ κρύα.
Ποὺ πολεμᾶς γιὰ λευτεριὰ καὶ γιὰ λαοκρατία,
τί νὰ σοῦ στείλω, ἀντάρτη μου, τί νὰ σοῦ προβοδίσω;
Πρέπει ὅλη μου τὴ ζωὴ σὲ σένα νὰ χαρίσω.
Νὰ σοῦ στείλω σφαῖρες καὶ σπαθιά, ντουφέκια καὶ πιστόλια,
αὐτὰ ποὺ σοῦ χρειάζονται δὲν τἄχω γὼ ἡ δόλια.
Κάνω μιὰ γύρα στὰ χωριὰ μὲ τς' ἄλλες τὶς κοπέλες
καὶ σοῦ μαζεύω κάμποσες κουβέρτες καὶ φανέλες.
Στέκω καὶ συλλογίζομαι, σοῦ κάνω ἕνα τάμα,
πῶς θἄρθω καὶ ἡ ἴδια ἐγὼ νὰ πολεμοῦμε ἀντάμα.
Θὰ πάρω τὸ ντουφέκι μου νὰ βγῶ καὶ γὼ στὴ ράχη,
νὰ πολεμῶ στὸ πλάϊ σου ἀντάρτισσα στὴ μάχη.

ΣΗΜ.— Τὸ τραγούδησε ἡ ΕΠΟΝ τῆς Καστάνιανης (Ἠπείρου) στὸ σκοπὸ τῆς «Ξενιτιᾶς» γιὰ τοὺς ἀντάρτες τοῦ 15ου Συντάγματος ποὺ ἐπεσκέφθηκαν τὸ χωριὸ τὸ Μάη τοῦ 1944.

41. Ο ΝΕΟΣ... ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ

Ἐλεγόταν Ναπολέων,
— ἄχ, τί ὄνομα τρανό! —
κι' εἶπε : Δὲν ἀντέχω πλέον,
Βοναπάρτης θὰ γενῶ.

Μὲ τῶν Γερμανῶν τὶς πλάτες
βγῆκε ἀντάρτης στὸ βουνὸ
κι' εἶν' οἱ τσέπες του γεμᾶτες,
— ἄχ, τί λίρα, τί κακό!

Ἔτσι πιὰ τὴ συμμορία
ἔφτιαξε μὲ μιᾶς,
δὲν χτυπᾶ τὴν τυραννία,
μόνο τὸν ΕΛΑΣ.

Ζέρβα, Ζέρβα, κάθισε στ' αὐγά σου,
μὴν ἰδεῖς ξάφνου τὸν ΕΛΑΣ μπροστά σου.
μισθοφόροι δὲν φελᾶνε
σὲ μιὰ μάχη ὅσοι καὶ νᾆναι,
οἱ καρδιὲς μονάχα πολεμᾶνε.

Τοῦ ἀντάρτη ἂν θὲς τὴ χάρη,
τῆς πατρίδας τὸν ὀχτρό
χτύπα, ψεύτικο λιοντάρι,
κι' ὄχι ἀντάρτικο στρατό.

Μὴ ζητᾶς, καλὰ καὶ σώνει,
νὰ σὲ βρεῖ κάνας μπελᾶς
γιατ' ἀστεῖα δὲ σηκώνει
καὶ πολλά, πολλὰ ὁ ΕΛΑ

Ναπολέων, Ναπολέων.
βάλε πιὰ μυαλό,
γιατὶ κάθε μάχη πλέον
θἆναι Βατερλώ.

42. ΤΑ ΣΩΣΙΒΙΑ

Ὅλοι οἱ Ζερβικοὶ γίνανε λαγοὶ
μόλις εἴδανε τοὺς ΕΑΜίτες
καὶ στὴν Κέρκυρα ρίξανε ἄγκυρα
καὶ τηλεγραφοῦν τώρα στοὺς χίτες.

Αδέλφια μας, στεῖλτε μας σωσίβια,
γιατὶ μᾶς κυνηγοῦν οἱ ΕΛΑΣίτες,
γιατὶ τὰ πλοῖα ποὺ μᾶς στείλατε
δὲν πέρνουν οὔτε τοὺς Κραψίτες.

Γρήγορα ὅμως, γιατὶ ἔρχονται
κι' ἀπ' τὴν Κέρκυρα, ἄχ! πώς φαίνονται.
Ἀδέλφια, στεῖλτε μας σωσίβια
σᾶς ἱκετεύουμε, ἀδέλφια!

Ἔτσι ὁ Παπποῦς, ὁ μεγάλος νοῦς,
βρῆκε ἀπ' τοὺς ΕΛΑΣίτες τὸ μπελᾶ του
κι' ἀπὸ στρατηγὸς ἔγινε λαγὸς
καὶ τραβάει τώρα τὰ μαλλιά του.

Ἀδέλφια, στεῖλτε μας σωσίβια,
σᾶς ἱκετεύουμε, ἀδέλφια.

ΣΗΜ.— Τὸ ἔβγαλαν οἱ ἀνταρτοηθοποιοὶ τῆς «Λαϊκῆς Σκηνῆς», ἀλλὰ τὸ τραγουδοῦσαν κι' ὅλοι οἱ ἀντάρτες τῆς Ἠπείρου μετὰ τὴν ἐπίθεση τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 44 καὶ τὴ φυγὴ τοῦ Ζέρβα.

43. ΣΥΡΤΟΣ

Ξύπνα, καϋμένε μου Μωρηά,
σήκω καὶ μὴν κοιμᾶσαι πιά.
Σήκω, κοντεύει ἡ χαραυγή,
σιμώνει ὁ ἥλιος γιὰ νὰ βγεῖ

Τὰ ντουφέκια μας στὸ χέρι
πάρτε τώρα, νιοὶ καὶ γέροι.
Τὰ ντουφέκια μας στὸ χέρι
πάρτε τώρα, καλογέροι.

Σήκω ν' ἀκούσεις τὴν αὐγὴ
τὴ δίκηα μας κατακραυγή,
γιὰ τὴ γλυκειὰ τὴ λευτεριὰ
θὰ γίνουμε ὅλοι μας θεριά.

44. ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΗ ΤΡΕΜΠΕΛΑ

Γιοιός εἶν' ἄξιος καὶ γρήγορος νὰ πάει στὴ Στεμνίτσα
πικρὸ μαντάτο γιὰ νὰ πεῖ στὴ μάνα τοῦ Τρεμπέλα.
Τὸ Γιώργη πιάσαν Γερμανοὶ μ' αὐτὸν τὸν Καραβίτη
τὸν πᾶν στὴ Μεγαλόπολη στὴ μέση στὴν πλατέα
κι' ἐκεῖ τόνε κρεμάσανεν' ἀπ' τὸ Μεγάλο Πεῦκο,
πικρὴ τοῦ ρίξανε θηλιά, μαύρη, φαρμακωμένη.

Ἡ γῆς ἀναταράχτηκε καὶ τὰ πουλιὰ λουφάξαν
κι' ὁ πεῦκος τριζοβόλαγε κι' ἡ πλάση ἀγκομαχάει.
Θηλιὰ τοῦ ρίξαν στὸ λαιμό, μὰ ἡ θηλιὰ ν' ἐκόπη
καὶ ξαναδευτερώνουνε καὶ πάλι ματαπέφτει
κι' ἔβαλε ὁ Γιώργης μιὰ φωνή, σ' ἕνα πουλὶ π' ἐδιάβη:
— Πουλί μου ταξιδιάρικο, πουλὶ ταξιδεμένο,
νὰ πᾶς τὰ χαιρετίσματα στὴ δόλια μου τὴ μάνα,
χαιρέτα κι' ὅλο τὸ ΕΑΜ καὶ τὴν ἀνταρτοσύνη
ζήτω καὶ ζήτω ἡ Λευτεριὰ καὶ ἡ Δικαιοσύνη.
Τρίτη θηλιὰ τοῦ ρίξανε καὶ πιὰ φωνὴ δὲ βγάνει.
Τ' ἤτανε τοῦτο ποὔπαθες, καημένε μου Τρεμπέλα!
Σὲ κλαίει ὅλο τὸ ΕΑΜ καὶ ἡ γλυκειὰ πατρίδα,
σὲ κλαίει κι' ἡ πικρομάνα σου τὴ νύχτα, τὴν ἡμέρα.
Κάθε νιός, κάθε κοπέλλα,
μὴν ξεχνᾶτε τὸν Τρεμπέλα.

ΣΗΜ.— Ὁ Γιώργης Τρεμπέλας, παληκάρι 30 χρονῶν ἀπὸ τὴ Στεμνίτσα (Γορτυνίας) ἦταν ἀπ' τοὺς πρώτους ἐθνικοὺς ἀγωνιστὲς στὴν περιφέρειά του. Τὸν κρέμασαν οἱ Γερμανοὶ στὴ Μεγαλόπολη (στὸ πεῦκο τῆς πλατείας), τὸ φθινόπωρο τοῦ 1943. Τοὺς τὸν παρέδωσε ὁ μοίραρχος Λ. Καραβίτης ποὺ καὶ σήμερα ὑπηρετεῖ σὲ πόλη τῆς Πελοποννήσου.

45. ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΗ ΚΕΡΚΙΜΕΖΟΥ

Δὲν κλαῖτε ὅλοι, βρὲ παιδιά, ὅλοι σας μ' ἕνα δάκρυ
τὸ λοχαγὸ ποὺ χάσαμε, τὸ Γιώργη Κερκιμέζο,
ποὔπεσε στὴ δεξαμενὴ μέσα στοὺς Γαργαλιάνους,
πενθοφορεῖ ὁ λόχος του κι' ὅλο τὸ Σύνταγμά του,
τὸν κλαίγει ἡ Μεγαλόπολη, χωριὰ τῆς Ἀρκαδίας.

ΣΗΜ.— Λοχαγὸς τοῦ 9ου λόχου τοῦ 11ου συντάγματος Τριπόλεως. Σκοτώθηκε στὴ μάχη τῶν Γαργαλιάνων στὶς 23 Σεπτέμβρη 1944. Τὸ τραγοῦδι ἔγινε ἀπ' τοὺς ἀντάρτες τοῦ λόχου του.

46. ΤΗΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ

Σ' ὅλο τὸν κόσμο ξσστεριά, σ' ὅλο τὸν κόσμο ἥλιος
στὸν Ἅη Βασίλη τὸ χωριὸ εἶναι φωτιὲς καὶ καῖνε.

Ἀνέβηκαν οἱ Ἰταλοὶ νὰ πιάσουν τοὺς ἀντάρτες
κι' ἀντάρτες δὲν εὑρήκανε βάζουν φωτιὰ στὰ σπίτια.

Ἐκάψανε τρεῖς γειτονιὲς καὶ τοῦ γιατροῦ τὰ σπίτια,
ποὺ σύχναζε ἡ ἀνταρτουριὰ καὶ τὸ ἐπιτελεῖο.

Πιάσαν τὸν ἀντιπρόεδρο, τὸν Πάνο τὸ Στρατήγη.
πιάσαν μιᾶς χήρας τὸ παιδὶ καὶ τὸ μικρὸ Βασιλη.

Στ' Ἀνάπλι τοὺς ἐδιάκανε καὶ κεῖ τοὺς ἐρωτήσαν:
Γιὰ πές μας, ἀντιπρόεδρε, καὶ σύ, Πάνο Στρατήγη

τί κάνατε τοὺς Ἰταλοὺς ποὺ ἦρθαν στὸ χωριό σας;
Ἀντάρτες τοὺς ἐπιάσανε, στὸ Μαλεβὸ τοὺς πᾶνε.

Δὲν τοὺς δικάσαν ξάμηνο, δὲν τοὺς δικάσαν χρόνο
παρὰ τοὺς ντουφεκίσανε στῆς Μπαμπακοῦς τὸ ρέμα

(1943)

ΛΑΚΩΝΙΑΣ

47. ΤΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΤΣΑΣ ΟΙ ΞΑΝΘΙΕΣ

Τῆς Καστανίτσας οἱ ξανθιές, τ' Ἄη Βασιλιοῦ οἱ ρουσες
κι' οἱ μαυρομάτες τοῦ Κοσμᾶ οἱ γαϊτανοφρυδοῦσες,
τὰ σπίτια σας κι' ἂν κάψανε, κι' ἂν πῆραν τὰ προικιά σας,
ἡ ἀνταρτοσύνη νἆν' καλὰ καὶ πάλι θἆν' δικά σας.
Τὰ ροῦχα σας μὴ βάψετε καὶ μὴ φορέστε μαῦρα,
κι' ἂν τὰ χωριά σας ἔγιναν καινούργια Ἅγια Λαύρα,
γιὰ πάρτε δίπλα τὰ βουνὰ νὰ βρεῖτε τοὺς ἀντάρτες
νὰ τοὺς μοιράσετε ψωμί, ξανθιὲς καὶ μαυρομάτες.
Τὰ βόλια νὰ μοιράσετε, νὰ κάψουν τοὺς φασίστες
καὶ τοὺς προδότες τοῦ Μωριᾶ καὶ τοὺς ἀλλαξοπίστες.

ΣΗΜ.— Τὸ τραγουδοῦσαν οἱ ἀντάρτες τοῦ Πάρνωνα καὶ τοῦ Ταΰγετου. Ὁ Κοσμᾶς, χωριο της Κινουρίας. Καηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τὸ Γενάρη τοῦ 44.

48. ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΗ

Ἡ λευτεριὰ εἶν' ἕνα σκολειὸ
καὶ ποιὸς θὰν τὴ σπουδάξει
Καλαματιανή,
ρουσα καὶ ξανθή.
Πῆγα κι' ἐγὼ καὶ σπούδαξα
καὶ βγῆκα ἕνας ἀντάρτης
Καλαματιανή,
ρούσα καὶ ξανθή.
Ὅ,τι κι' ἂν εἶχα τάδωσα,
γονιούς, γνωστοὺς καὶ φίλους
Καλαματιανή,
ρούσα καὶ ξανθή.
Καὶ πῆρα τὸ ντουφέκι μου
καὶ στὰ βουνά μας βγῆκα,
Καλαματιανή,
ρούσα καὶ ξανθή.

ΣΗΜ.— Τὸ τραγουδοῦσαν οἱ ἀντάρτες τοῦ Ταΰγετου καὶ τοῦ Πάρνωνα καὶ στὰ χωριά της Μάνης καὶ της Μεσσηνιας.

49. ΜΟΝΟΔΕΝΤΡΙ

'Αητὰς στὸν ἥλιο πέταξε μ' ὁλόχρυσες φτεροῦγες
ἀπάνω ἀπ' τὸν Ταΰγετο κι' ἀπάνω ἀπὸ τὴ Μάνη.
τ' ἀποδραδὺς ἐκούρνιασε στὰ δόλιο Μονοδέντρι.
'Εκεῖ ποὺ πέσαν οἱ ἑκατὸν δεκααχτὼ λεβέντες.
Βάγια σούρνει στὴ μύτη του κι' ἀστέρια στὰ φτερά του
φωνὲς καὶ χαιρετίσματα σούρνει ατ' ἀκράνυχά του.
Πάψτε, μάνες, τὰ κλάματα, τί αείστη ὁ ἀπάνω κόσμος
τί πέφτουν τ' ὄνθια τῶν δεντριῶ, σκίζονται τὰ λιθάρια
τί ἀπάνω στὸν Ταΰγετο εἶν' κι' ἄλλα παληκάρια.

50. ΑΗΒΑΣΙΛΙΩΤΙΣΣΕΣ

Τ' ἀκοῦτε, 'Αηβασιλιώτισσες καὶ σεῖς Κοσμιωτοποῦλες
τὸ Μάη κρασὶ μὴν πίνετε κι' ἔξω μὴν κοιμηθεῖτε,
γιατὶ περνάει Παρασκευᾶς μὲ ὅλο του τ' ἀσκέρι.
Σέρνει λεβέντες διαλεχτοὺς κι' ὄμορφα παληκάρια.
τὸ Ντάρμο Δῆμο τὸ θεριό, τοὺς δυὸ Κανταλωναίους
καὶ τὸ λεβέντη Πρεκεζὲ μαζὶ μὲ τὸν ὑγιό του. —

ΣΗΜ.— 'Απ' τὰ πρῶτα λαϊκὰ τραγούδια τοῦ τόπου. 'Ο Παρασκευᾶς Λεβεντάκης βγῆκε στο κλαρί, ἀφοῦ χτύπησε τοὺς 'Ιταλούς.

31. ΓΥΡΝΟΥΜΕ ΑΠ' ΤΑ ΒΟΥΝΑ ΑΝΤΡΕΙΩΜΕΝΟΙ

Γυρνοῦμε ἀπ' τὰ βουνὰ ἀντρειωμένοι,
γυρνοῦμε νικητὲς ἀπ' τὴ φωτιά,
μὲ τὴ σημαία περήφανα ἁπλωμένη
γυρνοῦμε τοῦ Μαλεβοῦ ἡ ἀνταρτιά.

Γυρνοῦμε ἀπ' τὰ βουνὰ ἀντρειωμένοι,
γυρνοῦμε νικητὲς ἀπ' τὴ φωτιά,
γιὰ μιὰ Ἑλλάδα δίκαια ἑνωμένοι
φέρνουμε μεῖς τὸ φῶς, τὴ λευτεριά.

Ἀπ' τὴν Ἀράχωβ' ἄστραψε ἡ ὁρμή μας,
ὑψώνει τὴ σημαία ὁ Κοσμᾶς,
μεθοῦν ἀπ' τὴν ἐλεύτερη πνοή μας
Καστανίτσα, Ἁηβασίλης, Βροντομᾶς.

Ἀπ' τὴν Ἀράχωβ' ἄστραψε ἡ ὅρμη μας,
στὸ Μαλεβὸ βαρὺ θανατικὸ
καὶ στοὺς Μολάους κάτω τὸ κορμί μας
ἐδείχτηκε χυμέν' ἀπὸ χαλκό.

Μᾶς δίνει δύναμη ἡ γλυκειὰ πατρίδα
κι' ὁ Λεβεντάκης μᾶς δίνει λεβεντιά
κι' ἐντός μας θέριεψε ἡ κρυφὴ ἀχτίδα
κι' ἔγινε φλόγα γιὰ τὴ λευτεριά.

Τὴν ὥρα τούτη τὴν εὐλογημένη
ἀπάνω στὸ γαλάζιον οὐρανὸ
μὲ αἷμα καὶ μὲ δάκρυα κερδισμένη
ἡ Νίκη στεφανώνει τὸ λαό.

52. ΤΟΥ ΠΑΡΝΩΝΑ

Ἐσεῖς παιδιὰ τοῦ Πάρνωνα, τοῦ Μάλεμου ανταρτες
βλέπω νὰ ἑτοιμαζόσαστε στὸ Μάλεμο νὰ πᾶτε.
Κι' ἐμᾶς ποὺ μᾶς ἀφήνετε σὲ ταῦτα δῶ τὰ μέρη;
Πάρτε κι' ἐμᾶς στὸ Μάλεμο στ' ἀντάρτικο λημέρι,
νὰ σᾶς κεντᾶμε τὸ ΕΛΑΣ καὶ νὰ σᾶς συγυρνᾶμε,
τὰ ροῦχα σας νὰ πλένουμε, βόλια νὰ σᾶς μοιρνᾶμε
γιὰ νὰ σκοτῶστε τοὺς ἐχθροὺς τῆς σκλάβας μας Πατρίδας.

53. ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ 8ου ΣΥΝ)ΤΟΣ

Ὅλοι ἐμπρός, παιδιά, μ' ἐλπίδα
ὅλοι ἐμπρὸς μὲ καρδιά,
τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδας χτυπᾶτε
τοὺς προδότες γιὰ τὴ λευτεριά

Εἴμαστε ἀντάρτες τῆς Λακωνίας
τοῦ Ταϋγέτου παιδιά, τοῦ Ψαρῆ,
εἴμαστε ὅλοι μας νέοι ἀκρίτες,
τῆς Ἑλλάδας σκοποὶ καὶ φρουροί

Οἱ ἄνανδροι ἐχθροὶ τῆς πατρίδας
καῖνε, ἁρπάζουν, μᾶς τυραννοῦν
σὰ θεριὰ οἱ δειλοὶ καὶ σὰ λύκοι
ἀτιμάζουν, σκοτώνουν, χτυποῦν.

Ἦρθε ἡ ὥρα νὰ τὰ πληρώσουν,
ἦρθε ἡ ὥρα νὰ χτυπηθοῦν
ποῦ θὰ φύγουν νὰ πᾶν, νὰ τρυπώσουν,
στὸ Μυστρᾶ οἱ δειλοὶ θὰ πιαστοῦν.

ΚΡΗΤΗΣ

54. ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

Δυὸ λέξες εἶναι στὰ Χανιὰ γραμμένες για ιστορια,
ἡ μιὰ γράφει γιὰ θάνατο κι ἡ ἄλλη ἐλευθερία.

Ἐλεύθερη θὰ κάνουμε ὅλη μας τὴν Ἑλλάδα
καὶ θὰ κρατήσουμε ἄσβυστη τοῦ δίκιου τὴ λαμπάδα.

Κρήτη, ἡ Μεραρχία σου ἂν ἤτανε κοντά σου
δὲ θὰ πατοῦσαν Γερμανοὶ τ' ἅγια τὰ χώματά σου.

Θὰ πέσουμε γιὰ λευτεριὰ καὶ γιὰ λαοκρατία,
ἀφοῦ πρῶτα τσακίσουμε τὴ φασιστοκρατία.

Τοῦ βασιλῆᾶ τ' ἀνάκτορα, τῶν φασιστῶν τοὺς θρόνους,
ἐμεῖς θὰ ξερριζώσουμε ἐτούτους σὰς τοὺς χρόνους.

55. ΚΡΗΤΙΚΟ

Ἔμπρος ἡρωϊκὰ παιδιὰ τῆς Κρητης,
λιοντάρια τῶν Χανιῶν, λύκοι τῆς Δίχτης,
χτυπᾶτε ἀλύπητα, ἐχθροὺς σκοτῶστε,
στὴν Κρήτη λευτεριὰ γιὰ πάντα δῶστε

Ἐμπρὸς, ἀντάρτες μας, στὴν Κρήτη τώρα
ντουφέκια καὶ σπαθιὰ κι' ἦρθεν ἡ ὥρα
ν' ἀστράψουνε μὲ μιᾶς καὶ νὰ βροντήσουν,
στὴν Κρήτη λευτεριὰ γιὰ νὰ χαρίσουν

Χανιὰ καὶ Ρέθυμνο, Κάστρο, Λασήθι,
χτυπᾶτε τὸν ἐχθρό, τ' ἄγρια στιφη
καὶ γι' ἄλλη μιὰ φορὰ στὴν ἱστορια
δῶστε στὴν Κρήτη μας ἐλευθερία

56. ΤΗΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Γοῦ ΙΑΜ, τοῦ ΙΑΜ τσὶ γ' ΙΠΟΝ
ιᾶς ἀνοίξαν τὰ μάτια λοιπὸν
τσ' ὅτ' νὰ κάνιτι, ρὲ γκμπάρ,
δὲ μᾶς βάζιτι σαμάρ',
στς ἰκλουγὲς θὰ μᾶς βρῆτε ἀπῶν!

Ρὲ Γιώργου Βασλέ μας
γιὰ ρίξι μπρούς τνὴ γῆ κουμμάτ' τοὺ βλέμμα σ'.

Ο βααλές, τοῦ κλουτσιάρκου τοῦ μ'λάρ,
δὲν τοῦ πῆρι ἀκόμα χαμπάρ'
τς ἔστλι τοὺν Παπαντριγιὰ
τσὶ τς Αράπδις, ντ γκουπριγιά,
νὰ μᾶς βάλιν τσινούργιου σαμάρ'

Φουνιάδις φασίστις,
ἀγῆτε μὴ σᾶς στείλουμι στς ἀκσίστις!

Μὰ ξσπάσαν τὰ μ'λάρια,
πιτάξαν ἀπ' τς κατίνις τὰ σαμάρια!

ΣΗΜ.— Αὐτὸ τὸ τραγούδι ἔγινε ἀπ' τὸ λαϊκὸ ποιητὴ Στρατή Ἀνεζίνο καὶ ἀνα-
φέρεται στὴν ἀπόφαση πού θέλησε νὰ κάμει ὁ Ἀγγλικὸς στόλος στὴ Μυ-
τιλήνη, τὸ Δεκέμβρη τοῦ 44.

57. ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ

Ξεπροβάλαν γκεσταμπίτες,
Φτύμιος μὲ τὸ Φλωριὰ
καὶ κρεμοῦν, σκοτώνουν, σφάζουν
τσ' Ἅγια Θέκλης τὰ παιδιά.

Λύσσαξαν νὰ πιοῦνε αἷμα,
τίμιο αἷμα τοῦ λαοῦ
καὶ μὲ Γερμανοὺς στὸ πλάΐ
θάνατο σκορποῦν παντοῦ

Χαριτάκηδες, Τσιλίφες,
Μηλιαρέσηδες αἰσχροὶ
καὶ Πατσαῖοι, Τσουραπαῖοι
τοῦ λαοῦ τρανοὶ ἐχθροί.

Γερμανοὺς καὶ Κοτροκόες
καὶ τὸν Γάκια κουβαλοῦν
στὴν Ἀμίτισσα τὴν πάλη
τίμιο αἷμα γιὰ νὰ πιοῦν.

Πᾶνε στὰ Καμινοράτα,
μὰ ὁ ἡρωϊκὸς ΕΛΑΣ
τοὺς ἀπώθησε μὲ μάχες
μ' ἀρχηγὸ τὸν Παπα—Λιά.

ΣΗΜ.— Λαϊκὸ τραγούδι τῆς περιοχῆς Ληξουρίου, ἀπ' τὸ 1943. Ἀναφέρεται στὴν προδότικη δράση τῆς ὀργάνωσης ΠΟΚ. ποὺ κρέμασε καὶ καταδίωξε πολλοὺς πατριῶτες.

60. ΘΑ ΒΓΟΥΜΕ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

Μέσ' στὰ σύρματα κι' ἂν ζοῦμε,
μὲ γερὴ καρδιὰ θὰ βγοῦμε,
μιὰ μέρα παιδιά,
κάποια μέρα, παιδιά.

Γιατ' ἡ πατρίδα θὰ ζητήσει
τὰ παιδιά της νὰ φιλήσει,
αὐτὰ ποὺ ζητήσαν
τὴν ἐλευθεριὰ
καὶ τὸ ΕΑΜ καὶ τὸν ΕΛΑΣ θὰ χαιρετήσει
ἐλεύθερη πιὰ ἡ Ἑλλάς.

Ἐμπρός, παιδιά, ἀντιφασίστες τρομεροί,
μὲ μιὰ καρδιά, μὲ μιὰ φωνή,
σ' ὅλο τὸν κόσμο ν' ἀκουστεῖ
τοὺς φασιστὲς οὔτε στιγμὴ
νὰ μὴν ἀφήσουμε στὴ γῆ.

ΣΗΜ.— Τὸ ἔλεγαν στὰ στρατόπεδο Τμίμι.

61. ΤΗΣ ΕΛ ΝΤΑΜΠΑ

Θὰ σᾶς πῶ μιὰ ἱστορία
ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία.
Κάποια μέρα τοῦ πολέμου,
δὲν τὸ πίστευα ποτέ μου,
οἱ Ἐγγλέζοι μᾶς κυκλῶσαν
μὲ τὰ τὰνκς καὶ μᾶς τσακῶσαν.
Μας ἐπῆραν τὰ ρολόγια
μὲ τὸ ξύλο, μὲ τὰ λόγια,
στ' αὐτοκίνητα μᾶς βάλαν
καὶ τὴν πίστη μᾶς ἐβγάλαν,
στὸ Γουδὶ καὶ στὸ Χασάνι
κι' ἀπὸ κεῖ γιὰ τὸ λιμάνι,
μᾶς ἐβάλαν στὸ βαπόρι
καὶ γιὰ τὸ Πὸρτ Σαΐτ πλώρη.
Μᾶς ἐφέραν στὴν 'Ελ Ντάμπα
καὶ στὴν πλάτη μας μιὰ στάμπα.
Μᾶς ἐδίναν τὴ βδομάδα
δυὸ κουτάλια μαρμελάδα,
μᾶς ἐδίναν στὴ δεκάδα
ἕνα σῦκο τὴ βδομάδα,
μᾶς ἐδίναν καὶ φυστίκια
ποὔτανε γιὰ τὰ κατσίκια,
μᾶς ἐδίναν καὶ μιὰ στάλα
συμπεπυκνωμένο γάλα.
Δὲν ξεχνοῦσαν οἱ Ἐγγλέζοι
τὸ ἑλληνικὸ τραπέζι
καὶ μᾶς δίναν τακτικὰ
καὶ μπιζέλια ἀρακᾶ.
Δὲν τὸ θέλουμε τὸ γάλα
οὔτε καὶ τὴ μαρμελάδα,
μόνο θέλουμε νὰ πᾶμε
πίσω στὴ γλυκειὰ 'Ελλάδα.
Πίσω σὰν γυρίσουμε
ΕΑΜ θὲ νὰ ψηφίσουμε.
Ζήτω ὁ Λαϊκὸς στρατὸς,
Ζήτω καὶ τὸ Κου—Κου—έ!

ΣΗΜ.— Τὸ τραγουδοῦσαν οἱ ὅμηροι τῶν Ἄγγλων στὸ σκοπὸ τοῦ «Βάρκα γιαλυ».

ΕΠΟΝΙΤΙΚΑ

62. ΕΜΠΡΟΣ, ΕΠΟΝΙΤΕΣ

Ἐμπρός, Ἐπονίτες, ἀδέρφια καὶ πάλι
πᾶμε καὶ γοργὰ προβάλλει ἡ αὐγή,
νὰ δείξουμε πρέπει μιὰ ἀτέλειωτη πάλη
πὼς θέλουμε ἐμεῖς μιὰ ἐλεύθερη ζωή.

Πρωτοπόροι στὸν ἀγώνα
μὲ τῆς νιότης τὸν παλμὸ
καὶ τὸν τόνο στὶς γιορτές μας
δίνοντας τὸ χαρωπό.
Καταχτᾶμε τὴ ζωή μας
διώχνοντας τὸ φασισμὸ
πρώτη φάλαγγα ἡ δική μας
στῆς προόδου τὸ στρατό.

63. ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΕΠΟΝ

Μὲ χαρὰ στὴν καρδιὰ καὶ τραγούδι
τῆς ΕΠΟΝ πολεμοῦν τὰ παιδιά,
νιὰ γενιὰ γιγαντωμένη
στὸν ἀγώνα ἑνωμένη
γιὰ λαοκρατία καὶ γιὰ λευτεριά.

Στὰ βουνὰ καὶ στοὺς κάμπους, στὴν πολ
πάντα μπρὸς, νιὰ γενιά, προχωρᾶς,
κι' ἀπ' τοῦ στήθους σου τὴ φλόγα
μαχητὴς τῆς λευτεριᾶς
νικητὴς βγῆκε ὁ ἥρως ΕΛΑΣ!

ΕΠΟΝ, ΕΠΟΝ, εἶσ' ὁ ἐχτρὸς τῶν φασιστῶν,
ἄξια γενιὰ τῶν δουλευτῶν,
καμάρι τοῦ λαοῦ, ΕΠΟΝ.

ΕΠΟΝ, ΕΠΟΝ, γλυκοχαράζει νιὰ ζωή,
τὸ Εἰκοσιένα ξαναζεῖ
μὲ τὸ λαό μαζί.

64. ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Τὸ ΕΑΜ, ὁ ΕΛΑΣ, ἡ ΕΠΟΝ
ξεκινᾶ Λαοκρατία
ἐξουσία λαοῦ,
θάνατος τοῦ φασισμοῦ,
νέα γενιὰ ζωντανὴ
προχωρεῖ.

Ὁ φασίστας ἐχθρός,
ξεψυχάει ὁ σκληρὸς
— μπρὸς στὰ ὅπλα
νὰ στεριώσουμε ἐδῶ
ποὺ δὲν εἶχε Θεὸ
ὁ λαὸς στὴ σκλαβιὰ τὴ σκληρή.

Ἐπονίτες, ἐμπρός,
κι' ἕνας νέος καιρὸς
ἀνατέλλει.
Σπάστε πιὰ τὰ δεσμά,
εἰρήνη καὶ λευτεριά,
νὰ τὸ φῶς ποὺ ὁ λαός μας ζητᾶ.

ΣΗΜ.— Βγῆκε ἀπ' τὴν Α' ὑποδιιγμ. ἀνταρτο-πονίτικη ὁμάδα τοῦ Γεν. Στρατηγείου καὶ τραγουδήθηκε σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

65. ΧΑΡΑΞΕ, ΠΑΙΔΙΑ

Χάραξε, παιδιά, στὰ ψηλὰ βουνά,
κι' ἐμπρὸς ὅλοι μαζὺ ξεσηκωθεῖτε,
μπρὸς μὲ τὸ ΕΑΜ καὶ μὲ τὴν ΕΠΟΝ
ὅλοι ν' ἀναστήσουμε τὴ χώρα.
Ζήτω τὸ ΕΑΜ, ζήτω ἡ ΕΠΟΝ,
ἔφτασε τῆς λευτεριᾶς ἡ ὥρα.

Οἱ νεκροὶ ἀδερφοί μέσ' ἀπὸ τὴ γῆ
στὸν ἀγώνα ὅλους μᾶς καλοῦνε,
μπρὸς, μὲ τὸ ΕΑΜ καὶ μὲ τὴν ΕΠΟΝ,
ὅλοι στὸν ἀγώνα ἀδερφωμένοι.
Δόξα καὶ τιμὴ σ' ὅποιον τραγουδεῖ,
καὶ γιὰ τὴν πατρίδα μας πεθαίνει.

66. ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΝ

Μὲ τὴ χρυσὴ τῆς νιότης πανοπλία
τὸ θάρρος, τὴν ὁρμή, τὴ λεβεντιά,
πετᾶμε στὸν ἀγώνα, στὴ θυσία,
γιὰ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴ λευτεριά.

Καμαρωτά, χαρούμενα τὰ νιάτα,
σὰν σὲ χορὸ βαδίζουν πάντα μπρός,
φλόγα, ζωὴ καὶ θέληση γεμᾶτα,
κι' εἶναι τὸ πέρασμά τους ὅλο φῶς.

Τὰ νιάτα εἴμαστε μεῖς, τῆς γῆς ἐλπίδα,
ἀλλί του π' ἀντικρύ μας θὰ σταθεῖ,
μελίσσι ἀπὸ τὴν κάθε μιὰ πατρίδα,
κινᾶμε νὰ λυτρώσουμε τὴ γῆ.

Γιὰ μιὰ ζωὴ ἐλεύτερη κι' ὡραία,
ἁπλώνουμε τῆς νιότης τὰ φτερά,
μιὰ πλάση ὀνειρευτή, μιὰ πλάση νέα
τὰ μπράτσα μας νὰ χτίσουν τὰ γερά.

Στὸ φράχτη τῆς σκλαβιᾶς τὸ πέρασμά μας
μιὰ καταλύτρα θἆν' νεροσυρμή,
τὸ δίκιο, ἡ λευτεριά, γιὰ σύνθημά μας
ποιὸς θὰ μᾶς ἀντικόψει τὴν ὁρμή;

Καμαρωτά, χαρούμενα τὰ νιάτα κλπ.

Τῶν ταπεινῶν τὸν πόνο καὶ τὴ θλίψη,
τοῦ σκλάβου τὴ βαθειὰ τὴν οἰμωγή,
ἀπὸ τὴ γῆ μας θέλουμε νὰ λείψει
γιὰ νὰ γενεῖ χιλιόμορφη ἡ ζωή.

Καμαρωτά χαρούμενα τὰ νιάτα κλπ.

Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ τῆς Σοφ. Παπαδάκη ἔχει 6 διαφορετικες μουσικὲς συνθέσεις πρωτοτραγουδήθηκε μὲ τὴ μουσικὴ τοῦ Α. Ξένου στὸ πρῶτο Πανθεσσαλικὸ συνέδριο τῆς ΕΠΟΝ.

67. ΤΗΣ ΕΠΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τοῦ σκλάβου ἡ ὀργὴ ἔχει ξεχειλίσει
στὶς πολιτεῖες καὶ τὰ χωριὰ
κι' ἀπ' ὥρα σ' ὥρα θ' ἀντηχήσει
παιάνας γιὰ μᾶς ἡ λευτεριά.

Τοῦ νέου ἀντάρτη τὸ μαχαίρι,
ἡ ὁρμὴ τοῦ νέου ἀγωνιστῆ
λυγοῦν τοῦ βάρβαρου τὸ χέρι,
τοῦ σφάχτη, ἐμπρός, καὶ ληστῆ.

Εἴμαστε νέοι ἀντιφασίστες,
θεμελιωτὲς τῆς νέας γενιᾶς,
ἐκδικητὲς μαζὺ καὶ χτίστες
τῆς λευτεριᾶς καὶ τῆς δουλειᾶς.

Η νέα γενιὰ περνάει, προστάζει,
γεμάτη ἀγάπη, φῶς, πνοή.
Σκλάβοι τοῦ Αἵμου, σᾶς φωνάζει
κοντά της γιὰ μιὰ νέα ζωή.

Κοντά της μόνο ἀγάπη, εἰρήνη,
χαρά, τραγούδι, φῶς, ζωή.
Ἡ νέα γενιὰ περνάει, προστάζει,
κι' ἀνθίζουνε νέοι βλαστοί.

68. ΛΑΕ ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΕ

Λαὲ σκλαβωμένε, λαὲ βασανισμένε.
Τῆς λευτεριᾶς τ' ἀγέρι φυσάει, ἐμπρός, ἐμπρός.
Κι' ὅλοι μαζὺ ἂς ποῦμε: 'Εμπρός, ἐμπρός.

'Εργάτες, ἀγρότες ὅλου τοῦ κόσμου
τῆς λευτεριᾶς καὶ τῆς δουλειᾶς,
μαζὺ νὰ ἑνωθοῦμε, μαζύ, ὅλοι μαζὺ
νὰ διώξουμε 'τὸ μαῦρο καταχτητή.

Χτυπᾶτε τοὺς φασίστες, ξένους καὶ ντόπιους φασίστες
'Η ἀδικία νὰ λείψει, ἀπ' τὸν κόσμο νὰ χαθεῖ,
νὰ ζοῦμε μιὰ χαρούμενη ζωή.

'Αντάρτες, Επονίτες, τσακίστε τὰ δεσμὰ τῆς σκλαβιᾶς!
Τῆς λευτεριᾶς καμπάνα χτυπάει νὰ σηκωθοῦν
κι' ὅλοι οἱ σκλαβωμένοι νὰ λευτερωθοῦν.

Καὶ τότε πιὰ εὐτυχισμένοι,
ξεσκλαβωμένοι ἀπ' τὸ φασισμό,
στὰ σπίτια μας θὰ πᾶμε μαζύ, ὅλοι μαζύ,
ἀφοῦ δὲν θάχουμε πλέον καταχτητή.

ΣΗΜ.— Πρωτοτραγουδήθηκε στὴ Θεσσαλία.

69. ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΕΤΟΠΟΥΛΑ

Εἴμαστε ἀετόπουλα,
μὲ λεύτερη καρδιά,
χαρούμενα Ἑλληνόπουλα
και τοῦ λαοῦ παιδιά.

Στὸν ἀγῶνα
θεριέψαμε κι' ἐμεῖς,
γενήκαμε τῆς λευτεριᾶς
φρουροὶ καὶ τῆς τιμῆς.

Μικρὸς ἀντάρτικος στρατὸς
στο πλάϊ τοῦ ΕΛΑΣ
περνάει καὶ λέει καμαρωτός:
ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς!

Ἀπὸ μιὰ φλόγα ἱερὴ
βοηθᾶμε τὸν ἀγώνα,
μὲ τὴ μικρή μας δύναμη
βαδίζουμε μπροστά.

Ὢ, Ἑλλάδα
πατρίδα μας γλυκειά!
Γιὰ σένα θὰ πεθάνουμε
καὶ γιὰ τὴ λευτεριά.

ΣΗΜ.— Πρωτοτραγουδήθηκε στὸ Καρπενήσι τὸ 1944.

70. ΖΗΤΩ Τ' ΑΕΤΟΠΟΥΛΑ

Ἔχουμε τὰ φτερὰ τ' ἀητοῦ
τοῦ λιονταριοῦ τὴ χάρη,
τὴ γρηγοράδα τ' ἀλαφιοῦ
καὶ τὴν ὁρμὴ τοῦ Ἄρη.

Ζήτω τ' ἀετόπουλα — ὅπλα, ὅπλα —
ζήτω τ' ἀετόπουλα, γειὰ χαρά.
Τοὺς φασίστες διώχνουμε — ὅπλα, ὅπλα—
λευτεριὰ ἡ καρδούλα μας λαχταρᾶ.

[illegible] Στίχοι: Γρηγόρη. Μουσική: Ἀλ. Ξένου. Γράφτηκε τὴν ἄνοιξη τοῦ 44 στὸ Καρπενήσι.

ΑΘΗΝΑΣ

71. ΑΘΗΝΑ

Ἀθήνα καὶ πάλι Ἀθήνα,
θάνατος ἢ λευτεριά,
στὴ βία ὀρθώνεσαι κάστρο,
συντρίβει ἡ γροθιά σου τὰ ξένα θεμιά.

Μὲ μπόρα ἢ μὲ λιακάδα,
μ' ὁρμὴ ὁ λαὸς προχωρεῖ,
ἕτοιμη ὅλη ἡ Ἑλλάδα·
στὸ πλάϊ σου, Αθήνα μας, ν' ἀγωνιστεῖ.

Αθήνα καὶ πάλι Ἀθήνα,
θάνατος ἢ λευτεριά,
μὲ φτυάρια, μὲ πέτρες, μὲ ξύλα
παλεύουνε γέροι, γριές καὶ παιδιά.

Αθήνα, πολέμα, Ἀθήνα,
πιστὸς ὁ ΕΛΑΣ σου φρουρός.
Κτυπᾶτε, συντρίψτε τοὺς Οὔννους.
Στὰ ὅπλα, πολίτες, στὴ νίκη ἐμπρός!

72. ΣΑΤΙΡΙΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

— Γυναῖκες καὶ μωρὰ παιδιὰ μὲ μπόμπες τὰ χτυπᾶν!
Πάντα οἱ Ἄγγλοι τὄλεγαν ὅτι μᾶς ἀγαπᾶνε.

— Τὴν ἔπαθε στὴν Ἤπειρο καὶ ὅλο τρέχει ὁ Ζέρβας
γιὰ νὰ προφτάσει γρήγορα διανομὴ κονσέρβας.

— Μὲ πεῖνα οἱ Ἄγγλοι φίλοι μας μάχονται τὴν πατρίδα
μὰ δῶ ποὺ ἡ δάφνη ἐφύτρωσε, βγαίνει κι' ἡ λαχανίδα.

— Μπρὸς στὸν ΕΛΑΣ μας φεύγουνε, οἱ Ἄγγλοι κι' οἱ (χαφιέδες
καὶ οἱ δαόυσι τῆς πρωτεύουσας γεμίζουνε μπερέδες.

73. ΕΜΒΑΤΗΡΙΟ ΤΟΥ «ΛΟΡΔΟΥ ΜΠΑ·Υ·ΡΟΝ»

Ὤ, γειὰ χαρά! Σπουδάζουσα γενιά, γενιά,
ποὺ ρίχτηκες στὸν ἀγώνα γιὰ τὴ λευτεριά.
Βουνά καὶ λόγγοι καὶ τῆς Ἀθήνας ὅλοι οἱ δρόμοι
ἀντιλαλοῦν «Λόρδος Μπάϋρον», «Λόχος ΕΛΑΣ—ΕΠΟΝ».

Φλογάτα νιάτα σπουδαστῶν, ἐμπρός, ἐμπρός,
στὸ πέρασμά σας γονατίζει ὁ κάθε ἐχθρός.
Τοῦ φασισμοῦ εἶστε σεῖς φοβέρα,
σὰν ἀκουστεῖ μὲς στὸν ἀγέρα
«Λόρδος Μπάϋρον», λόχος τῶν Σπουδαστῶν.

ΣΗΜ.— Τὸ τραγούδι αὐτὸ ἔγινε ἀπ' τοὺς ἴδιους τοὺς μαχητὲς τοῦ «Λόχου Μπάϋρον» ὅταν πιὰ εἶχαν γίνει πασίγνωστοι μὲ τὴν ἡρωϊκή τους δράση κατὰ τὴ διάρκεια τῶν μαχῶν στὰ Ἐξάρχεια (6.12.44—4.1.45).

74. ΚΑΛΑΝΤΑ

Ἔφτασαν τὰ Χριστούγεννα, ποὺ τὰ προσμέναμ᾽ ὅλοι
γιὰ νὰ χαροῦμε ἐλεύθεροι στῆς Ἀθηνᾶς τὴν πόλη,
δίχως τῶν Οὔννων ὁ βραχνᾶς τὰ στήθια νὰ πλακώνει,
δίχως τὸ βόλι τοῦ ἐχθροῦ νεκροὺς νὰ μᾶς ξαπλώνει.
Ἔφτασαν τὰ Χριστούγεννα, μ᾽ ἀντὶς χαρὰ κι᾽ εἰρήνη,
στὸ βράχο τῆς Ἀκρόπολης κανόνια ὁ Σκόμπυ στήνει.
Ἀεροπλάνα, ὅλμοι, τάνκς, καυτὸ μολύβι σπέρνουν,
ποὺ σὲ γυναῖκες καὶ παιδιὰ φριχτὸ θάνατο φέρνουν.
Κι᾽ ὅμως δὲν εἶναι Γερμανοί, εἶναι οἱ σύμμαχοί μας,
ποὺ τοὺς ὑποδεχθήκαμε θερμὰ μὲ τὴν ψυχή μας.
Σὰν ἦρθαν στὴν Ἑλλάδα μας τὴν ἱερὴ κι᾽ αἰώνια,
ποὺ πολεμήσαμε πιστὰ μαζί τους τόσα χρόνια,
μ᾽ ἀντὶ νὰ ξεφορτώσουνε τρόφιμα στὴν Ἀθήνα,
ποὺ τόσα χρόνια ἡρωϊκὰ πάλευε μὲ τὴν πεῖνα,
ξεφόρτωσαν στρατεύματα, κανόνια, ὅπλα, σφαῖρες
γιὰ νὰ χτυπήσουν τὸ λαὸ τὶς ἅγιες τοῦτες μέρες.
Μὰ ὁ λαὸς ἀλύγιστος θέλει Ἀνεξαρτησία,
Δημοκρατία, Λευτεριά, κι᾽ ὄχι διχτατορία.
Καὶ προστατεύει ἀπ᾽ τὴ σκλαβιὰ μὲ γρανιτένια στήθια
τὴ χώρα ποὺ πρωτόδωσε στὸν κόσμο τὴν ἀλήθεια.
Στὸ δίκηο ἀγώνα θύματα ὅμως πέφτουν χιλιάδες,
πεντάρφανα μένουν παιδιά, τοὺς γιοὺς κλαῖν᾽ οἱ μανάδες.
Ὅσο κι᾽ ἂν μεῖς στερούμεθα, νὰ θυμηθοῦμε πρέπει
αὐτοὺς ποὺ μὲ τὸ αἷμα τους γράφουν καινούργια ἔπη.
Κτίζουμε ἔτσι πιὸ λαμπρὴ τὴ Νέα μας Ἑλλάδα
ποὺ θὰ κρατεῖ τῆς λευτεριᾶς ἄσβυστη τὴ λαμπάδα.

ΣΗΜ.— Τὸ τραγούδι αὐτὸ προέρχεται ἀπ᾽ τὸ τμῆμα Μόρφωσης—Διαφώτισης τῆς ΕΠΟΝ Ἀθήνας καὶ τραγουδήθηκε ἀπὸ ὁμάδες ψυχαγωγίας στὶς γειτονιές τῆς Ἀθήνας τὰ Χριστούγεννα τοῦ Δ

75. ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ

Γειά σου, χαρά σου, ἀγωνιστή, λεβέντη Ἐλασίτη,
ποὺ ἔχεις κάνει Στάλινγκραντ ἐσὺ τὸ κάθε σπίτι.

Παίρνει τοὺς ὄλμους ὁ ΕΛΑΣ καὶ μιὰ παλιὰ ἀραβίδα
καὶ κανονίζει δύο τὰνκς μὲ μιὰ χειροβομβίδα.

Ὁ Σκόμπυ νάνους ἔφερε, μὰ τίποτα δὲν κάνει,
γιατὶ κι' αὐτὸς κι' οἱ νάνοι του εἶναι μπροστά μας... νάνοι.

Ἡ συνοικία τοῦ Ψυρρῆ ξεπέρασε τ' Ἀρκάδι
καὶ Ἄγγλους μὲ τὴ σέσουλα ξαπόστειλε στὸν Ἅδη

Τώρα τοὺς μάθαμε καλὰ τοὺς Ἄγγλους μας συμμάχους,
ποὺ μὲ τ' ἀεροπλάνα τους χτυπᾶνε τοὺς ἀμάχους.

Ἀπὸ τ' ἀεροπλάνα του τὸ σῆμα ὁ Σκόμπυ σβύνει,
μὰ κι' ἂν τὸ σῆμα ἔσβυσε, τὸ στῖγμα θὰ τοῦ μείνει.

Γειά σου, λεβέντη μου ΕΛΑΣ, ἐσὺ τὴ νίκη δός μου,
ἐσένα καμαρώνουνε ὅλοι οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου

ΣΗΜ.— Τραγουδιόταν τὸ Δεκέμβρη μαζί μὲ ἄλλα ἀπὸ τὶς ομάδες ψυχαγωγίας τῶν ἠθοποιῶν.

76. ΜΕ ΘΑΡΡΟΣ ΕΜΠΡΟΣ

Ὁ φασισμὸς δουλώνει τὴν πατρίδα
τὴν ὑποβάλλει σ' ἐξευτελισμούς,
σὲ καταδίκες καὶ σὲ ἐκτελέσεις,
σὲ πεῖνα, γδύμνια καὶ κατατρεγμούς.

Μὲ θάρρος, ἐμπρός, στὸν ἀγώνα,
βαδίστε γιὰ τὴ λευτεριά,
χτυπᾶτε, συντρίφτε καὶ δῶστε
στὸ σκλάβο λαὸ λευτεριά.

Πόλεις, χωριὰ δουλεύουνε μὲ πίστη,
ὀργανωμένα ἀπὸ τὸ ΕΑΜ
καὶ ὁ ΕΛΑΣ ἐγγύηση μᾶς δίνει
πὼς θὰ νικήσουμε τελειωτικά.

Μὲ θάρρος, ἐμπρός, στὸν ἀγώνα κλπ.

Τ' ἀντάρτικό μας κίνημα φουντώνει
μέσ' στὶς ἑλληνικὲς βουνοκορφές
κι' ὁ τίμιος ἀγώνας μᾶς σκληραίνει
κι' οἱ ἐλπίδες λευτεριᾶς εἶναι πολλές

Μὲ θάρρος, ἐμπρός, στὸν ἀγώνα κλπ.

77. ΤΙ ΘΕΛΟΥΝ ΟΙ ΦΑΣΙΣΤΕΣ

Καθένας μας ντουφέκι στὸν ὦμο του βαστᾶ,
γιατ' ἄλλο δὲ βαστᾶμε τοῦ σκλάβου τὰ δεσμά.
Τί θέλουν οἱ φασίστες σὲ χῶμα ἑλληνικό;
Τὸ πέρασμά τους εἶναι πανοῦκλα καὶ κακό.
Μᾶς κάψανε τὰ σπίτια, ρημάξαν τὰ χωριά,
καὶ δὲν ἀφῆκαν ἄλλη ἀπάτητη γωνιά.
Μα μεῖς ποὺ πολεμᾶμε ἀπάνω στὰ βουνά,
σηκώσαμε παντιέρα τοῦ τύραννου βραχνά.

78. ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΙ ΠΟΛΛΟΙ

Στὸν ἀγῶνα ὅλοι μαζὺ
μὲ καρδιὰ ἂς ριχτοῦμε.
Σκλάβοι ὥς πότε μιᾶς γενιᾶς
λεύτερης θὰ ζοῦμε;
Στὰ γερὰ τὰ στήθια μας
μιὰ φωνὴ λαλεῖ:
Εἵμαστε οἱ πολλοί.

Στὸν ἀγώνα ὅλοι μ' ὁρμὴ
σὰν ἀητοὶ πετᾶμε,
κι' ἂν μᾶς ἔρθει ὁ θάνατος,
γιὰ τὴ νίκη θᾶναι.
Τοῦ λαοῦ μας ἡ φωνὴ
γύρω ἀντιλαλεῖ:
Εἵμαστε οἱ πολλοί.

79. ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ

Ὦ ἀντάρτες κατεβᾶτε
ἀπὸ τὰ βουνὰ (μπούμ)
καὶ τὸ φασισμὸ χτυπᾶτε
μέσα στὴν καρδιά.

Τὰ βουνά μας ἀνθισμένα
χλόη κι' ὀμορφιὰ (μποὺμ),
τὰ χωριά μας ἑνωμένα
πᾶν γιὰ λευτεριά.

Στὴ φωνὴ τῶν ἀνταρτῶν μας
τρέμουν οἱ ἐχθροὶ (μποὺμ)
χέρια ἀτσάλινα κρατᾶνε
σημαία ἑλληνική.

80. ΑΝΤΑΡΤΟΠΟΥΛΕΣ

Στὸν ἀγώνα, ἀνταρτοποῦλες
σὰν παλιὲς Σουλιωτοποῦλες
τὸ χορὸ καλὰ κρατᾶτε,
μὲ τραγούδια πολεμᾶτε.

Στὴ φωτιά, μὲ χαρὰ
ὅλες μὲ καρδιά,
γιὰ τὴ Λευτεριά

Μιὰ δροσούλα εἶν' ἡ πνοή μας
μά 'ναι ἀτσάλι ἡ θέλησή μας.
Ὅλο φλόγα κι' ὅλο χάρη,
ποιὸς μιὰ τέτοια νιὰ θὰ πάρει;

81. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟ ΤΟΥ ΕΛΑΣ

Στὸν αἰώνα μας τὸ νέο ἁρματωλίκι
παιδιὰ τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ ΕΛΑΣ
τὴ λευτεριὰ προσμένει καὶ τὴ νίκη
ἀπὸ τὰ ὅπλα μας ὅλ' ἡ Ἑλλάς.

Ὅλ' ἡ Ἑλλὰς μᾶς καμαρώνει ἐμᾶς
τὴ λευτεριὰ προσμένει καὶ τὴ νίκη
ἀπὸ τὰ ὅπλα μας ὅλ' ἡ Ἑλλάς,
ὅλ' ἡ Ἑλλὰς μᾶς καμαρώνει ἐμᾶς.

Γὰ πυροβόλα μας πετοῦνε φλόγες
καὶ οἱ ὀβίδες μας πετοῦν φωτιὲς
στὸ πέρασμά τους ξαναζωντανεύουν
ὅλες οἱ περασμένες δόξες μας κι' αἱ λεβεντιές

ὅλ' ἡ Ἑλλὰς μᾶς καμαρώνει ἐμᾶς.

Στὰ ἡρωϊκὰ βουνὰ τὰ δοξασμένα
λημέρια μιὰ φορὰ τῆς κλεφτουριᾶς
πετάξανε τὰ νιάτα τ' ἀντρειωμένα
ἀντάρτες σταυραητοὶ τῆς λευτεριᾶς καὶ τῆς παληκαριᾶς

Ὅλ' ἡ Ἑλλὰς μᾶς καμαρώνει ἐμᾶς...

Θ' ἀγωνιστοῦμε ὅλοι ἀδερφωμένοι
στὰ πυροβόλα μας ἐμπρὸς παιδιά,
γιὰ νὰ μὴ βλέπουμε πιὰ μάτια βουρκωμένα,
γιὰ νὰ χαρεῖ κάθε ἑλληνικὴ καρδιά.

Ὅλ' ἡ Ἑλλὰς μᾶς καμαρώνει ἐμᾶς...

82. ΕΙΜΑΙ ΤΟΥ ΕΛΑΣ ΑΝΤΑΡΤΗΣ

Εἶμαι τοῦ ΕΛΑΣ ἀντάρτης
μέσ' στὰ χιόνια ξαγρυπνῶ
καὶ γιὰ τὴν ἐλευθεριά μας
καὶ τὸ θάνατο ἀψηφῶ.

Μὲ τὸ ντουφέκι μου στὸν ὦμο
καὶ τὸ σπαθί μου στὸ πλευρὸ
κι' ἀπ' τὰ ὅρη κατεβαίνω
τοὺς φασίστες κυνηγῶ.

Δὲν φοβᾶμαι τὴν κρεμάλα
δὲν φοβᾶμαι τὸ σχοινὶ
καὶ στὰ διάβα μου ὅλοι τρέμουν
Ράλληδες καὶ Γερμανοί.

Ράλληδες — ταγματαλῆτες,
Μπουραντάδες — Γερμανοί,
τὰ κεφάλια σας θὰ πέσουν
ἀπ' τ' ἀντάρτικο σπαθί

Μάνα μου, γλυκειά μ' Ἑλλάδα,
ὁ ἀντάρτης τοῦ ΕΛΑΣ
θὰ σ' ἀνάψει τὴ λαμπάδα
τῆς τιμῆς, τῆς λευτεριᾶς.

Ζήτω, ζήτω ἡ λευτεριά μας,
ζήτω Ἑλλάδα μας γλυκειά,
ζήτω οἱ ἀντάρτες τοῦ ΕΛΑΣ μας
πρωτοπόροι λευτεριᾶς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

22. Τοῦ Πήλιου

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

23. Τὸ τραγούδι τοῦ Μηχανικοῦ
24. Ὕμνος τοῦ 10ου Συντάγματος
25. Ὁ φρούραρχος τῆς Ἀρδέας
26. Ὁ φρούραρχος τῆς Καστοριᾶς
27. Τῆς Νιγρίτας
28. Στὸν Κοῦκο
29. Τοῦ Πάϊκου
30. Γιὰ τὴ Λευτεριά
31. Πικρὴ σκλαβιά
32. Θάνατος στὸ φασισμὸ
33. Ποντιακὸ
34. Γιὰρ — Γιὰρ

ΘΡΑΚΗΣ

35. Σουφλί, ἀθάνατο Σουφλὶ

ΗΠΕΙΡΟΥ

36. Ἄϊντε πᾶμ
37. Τὸ τραγούδι τοῦ Πάκου
38. Στὸν Κασιδιάρη
39. Ἡ ἄμοιρη Λάκα
40. Τὸ δῶρο τοῦ ἀντάρτη
41. Ὁ νέος... Βοναπάρτης
42. Τὰ σωσίβια

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

43. Συρτὸς
44. Τοῦ Γιώργη Τρεμπέλα
45. Τοῦ Γιώργη Κερκιμέζου
46. Τῆς Κυνουρίας

ΛΑΚΩΝΙΑΣ

47. Τῆς Καστανίτσας οἱ ξανθές
48. Καλαματιανή
49. Μονοδέντρι
50. Ἀηβασιλιώτισσες
51. Γυρνοῦμε ἀπ' τὰ βουνὰ ἀντρειωμένοι
52. Τοῦ Πάρνωνα
53. Ὕμνος τοῦ 8ου Συνταγματος

Τιμή Δραχ. 1000